



“เรามุ่งสร้างวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นให้สามารถใช้ทุนและศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่และสร้างสรรค์ ด้วยการจัดการข้อมูลชุมชนในหลากหลายด้าน ซึ่งถือเป็น ‘แก่น’ และ ‘กลไก’ สำคัญ ในการเอาพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา อันเป็นหนทางเดียวที่จะสามารถพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ภายใต้อัตลักษณ์และตัวตนของชุมชน”

ดวงพร เสงบุญพันธ์

ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
(สสส.)

ร่วมสร้างบ้านในดงไหล่งตัว

กฤตตฤณ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
กฤตตฤณ.

ร่วมสร้างบ้านในดงไหล่งตัว.-- กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2559.
96 หน้า.

1. การพัฒนาชุมชน. I. ชื่อเรื่อง.

307.72

ISBN 978-616-393-066-8

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-616-393-066-8

พิมพ์ครั้งที่ 1

กันยายน 2559

บรรณาธิการอำนวยการ

ดวงพร เสงบุญพันธ์

ถนอง แสงศิลา

วิศิษฐ์ สังขสรวรรณ

บรรณาธิการ

กฤตพจน พงศ์ธีรประสิทธิ์

กองบรรณาธิการ

วรรณรัตน์ กล้าสมบัติ

ชัชฎาพร ณ บางช้าง

ช่างภาพ

กฤตพจน พงศ์ธีรประสิทธิ์

ศิลปกรรม

พรทิพา ไวยครุฑธา

ออกแบบปก

อรกุล แก้วหิรัญ

พิสูจน์อักษร

วรรณรัตน์ กล้าสมบัติ

ประสานงานการผลิต

รัชณี สงวนดี

จัดพิมพ์โดย



สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

โดยสำนักสนับสนุนสุขภาพะชุมชน (สำนัก 3)

อาคารเรียนรู้สุขภาพ เลขที่ 99/8 ซอยงามดูพลี

แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

โทรศัพท์ 02-343-1500 www.thaihealth.or.th

www.punsook.org, www.facebook.com/punsook

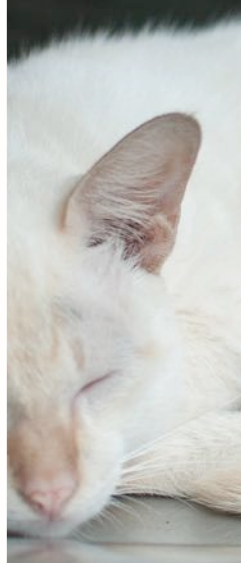
ดำเนินการผลิตโดย

หจก.จู๊ช อัพ มีเดีย แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น

เลขที่ 200 ซอยเอกชัย 46 ถนนเอกชัย แขวงบางบอน

เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150

ติดต่อ : juiceup.asia@gmail.com





องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจเป็นเพียงตัวเล็กๆ ภายในกลไกอันซับซ้อนของการปกครองในประเทศไทย เพียงตัวเล็กแต่มีจำนวนมากย่อมส่งผลต่อการขับเคลื่อนพัฒนาท้องถิ่นเหล่านี้ไม่มีคุณภาพ หรือมีข้อบกพร่อง ผลกระทบก็ยากจะไม่นับ

ตรงกันข้ามหากเพียงตัวเล็กๆ เหล่านี้ทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพที่ดี ย่อมส่งผลให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยดีขึ้นอย่างแน่นอน เช่นนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นองค์ภาพใหญ่ ความเสื่อมของเพียงตัวหนึ่งอาจสะเทือนถึงระบบทั้งหมด

นั่นเป็นที่มาให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ โดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชนได้เข้ามาสนับสนุนส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ช่วยถอดบทเรียน สืบหาทุนและศักยภาพเพื่อกระจายองค์ความรู้เหล่านั้นต่อไปให้กับเพื่อนเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ

นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับประชาชน ดังที่ ดวงพร เฮงบุญพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้กล่าวไว้ว่า หัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอยู่ที่ประชาชนฐานราก หากประชาชนฐานรากได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ ได้มีโอกาสแสดงศักยภาพในการพัฒนาบ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง ภายใต้ความร่วมมือระหว่าง 4 เสาหลักที่ประกอบด้วย ประชาชน ท้องที่ ท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐในแต่ละพื้นที่ กระบวนการเช่นนี้ย่อมนำไปสู่ความเข้มแข็งของบ้านเมืองในที่สุด

ดังนั้น เมื่อท้องถิ่นสร้างกระบวนการเรียนรู้จนถ่ายทอดได้ ประชาชนมีศักยภาพ เป็นพื้นที่แข็งแกร่งในตัวเอง ผสานกับตัวหล่อลื่นจากองค์การวิชาการที่เข้ามาช่วยสนับสนุนส่งเสริม นั่นคงทำให้ประเทศชาติเข้มแข็ง และเป็นคำตอบว่าทำไม เราจึงต้องให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น...

6 | บทนำ

‘ร่วมสร้างบ้านในดงให้ลงตัว’

สารบัญ

10 | จัดการบ้านในดงให้ลงตัว

ถนอง แสงศิลา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านในดง:

หัวใจของการพัฒนา คุณภาพชีวิตต้องมาก่อน

16 | สุขภาพดี ต้องมีส่วนร่วม (กองทุน สปสช.)

18 | ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

20 | กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง

24 | ตำบลนมแม่

26 | ออมทรัพย์เพื่อการผลิต

30 | กองทุนพระครูสารธรรมนิเทศ

32 | วิถีสุขภาพแห่งบ้านในดง

34 | ครบเครื่องเรื่องสุขภาพ รพ.สต.บ้านในดง

38 | อสม. จิตอาสา

40 | ชมรมผู้สูงอายุ



44 | เศรษฐกิจชุมชน

- 46 | สวนกล้วยหอมทอง
- 50 | โรงงานแปรรูปกล้วย N&N fruits
- 54 | บ้านกล้วยฉาบ
- 58 | สหกรณ์ปุ๋ยอินทรีย์หมอดิน (ตรามะนาวทอง)
- 62 | ปลูผักพื้นบ้าน สร้างรายได้
- 66 | เศรษฐกิจแบบตั้งรับ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

70 | น้ำคือชีวิต

- 72 | ประปาหมู่บ้าน

74 | วัฒนธรรม

- 76 | กลองยาว

80 | พักผ่อนหย่อนกาย

- 82 | โฮมสเตย์ป่าไผ่
- 84 | โฮมสเตย์สุภาพร

86 | อาหารการกิน

- 88 | ร้านปรุงปรุง
- 90 | ก๋วยเตี๋ยวโบราณป่าไผ่
- 92 | ร้านตามสั่ง หน้า อบต.

94 | บทส่งท้าย



บทนำ

‘ร่วมสร้างบ้านในดงให้ลงตัว’

Introduction



ด้วยความเหนื่อยล้าจากหลายสาเหตุ ทำให้ฉันกลับตั้งแต่ร่ายยังไม่ออกจากกรุงเทพฯ กระทั่งมาตื่นเอาตอนน้องปลุก รดตู้เทียบท่าสำนักงานขนส่งจังหวัดเพชรบุรี เป็นความผิดพลาดของฉันเอง เมื่อฉันใช้คำว่า ‘ขนส่ง’ แทน ‘สถานีขนส่ง’ แต่คนขับเข้าใจว่า ‘สำนักงานขนส่ง’ ฉันจึงต้องมาลงที่นี่ด้วยประการฉะนี้ ทำให้ต้องลำบากคนตำบลบ้านในตงออกมารับ โชคดีที่ไม่ไกลกันเท่าไรนัก



ตำบลบ้านในดงตั้งอยู่ในอำเภอท่ายาง ติดกับอำเภอเมือง **ซัสสุดา สว่างอารมณ์** และ **ชนาพร ปัญญา** น้องที่มารับฉันบอกว่า รถตู้ปราณบุรีที่ฉันนั่งมาผ่านปากทางเข้าสู่ตัวตำบล สามารถมาลงที่ปั้มน้ำมันใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลท่ายางได้ จำไว้เป็นบทเรียนสำหรับครั้งต่อไป

น้องที่มารับเล่าให้เราฟังว่าตำบลบ้านในดงโดดเด่นเรื่อง 'กล้วย' อย่างชื่อตำบลบ้านในดงก็ด้วยที่นี่มีกล้วยเยอะ ปลูกกันเป็นสินค้าส่งออกประจำตำบล แม้แต่โลโก้ของ อบต. บ้านในดง ยังเป็นรูปต้นกล้วยเลย

จากหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดเพชรบุรี เดินทางสู่อำเภอท่ายาง บนถนนเพชรเกษมมุ่งหน้าไปทางปราณบุรี ใช้เวลาราว 15 นาที รถเลี้ยวเข้าสู่ซอยก่อนถึงปั้มน้ำมันใหญ่ในซอยฉันสังเกตเห็นป้ายเทศบาลตำบล

ท่ายางด้วย รถพาเรามุ่งตรงเข้าสู่ตำบลตรงปากทางเห็นภูเขาลูกหนึ่งตั้งตระหง่าน น้องบอกว่า เขานี้ชื่อว่า 'เขากระจุย' เป็นภูเขาเพียงลูกเดียวในย่านนี้ มองจากในตำบลเห็นอยู่ลิบๆ เป็นทัศนียภาพอันคุ้นชิน

จากปากทางเข้ามาไม่นาน รถเลี้ยวเข้าสู่รั้ววัดชายนา

"อบต.บ้านในดง อยู่ติดกับวัดชายนามีประตูเชื่อมกันอยู่" ผู้นำทางบอกเช่นนั้น

บนกระดานมีป้ายแสดงข้อมูลพื้นฐานของตำบล ฉันอ่านไปพลางๆ ระหว่างนั่งเล่นรอ **ศุภฤิ ปริชากร** หรือ **ทีฝน** ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม อบต.บ้านในดง ฉันเพิ่งรู้ว่าที่นี่มีด้วยกัน 6 หมู่บ้าน ตัวตำบลแยกตัวออกจากตำบลมาบปลาเค้า ตรงหมู่บ้านบ้านในดงเมื่อแยกออกมาเลยใช้ชื่อหมู่บ้านเป็นชื่อตำบลด้วยเลย ที่นี่เป็นเพียงตำบลเล็กๆ



มี 1 อบต. 1 วัด 1 โรงเรียน 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กับประชากรอีก 2,800 กว่าคน

ไม่นานนักที่ฝนก็เข้ามาพุดคุย พร้อมกับแผนที่แหล่งเรียนรู้ประจำตำบล ฉันเห็นว่ามีหลายแหล่งที่น่าสนใจ จึงขอให้ทางทีมพี่ฝนช่วยนัดหมายและพาลงพื้นที่ ฉันถามนอกเรื่องถึงฟ้าฝนในช่วงนี้ ปรากฏว่าที่นี่ฝนไม่ตกเป็นสัปดาห์แล้ว ผิดกับฝั่งกรุงเทพฯ ที่ตกแทบทุกวัน แต่คนที่นี่ไม่เดือดร้อนเท่าไรนัก เพราะพืชเศรษฐกิจคือกล้วย ซึ่งอุ้มน้ำได้ดีอยู่แล้ว ส่วนนาข้าวก็เริ่มตั้งรวง ดูดีมีแววรอดกันถ้วนหน้า กลัวอย่างเดียวว่าฝนจะตกต่อเนื่องทุกวัน เพราะอย่างไรเสียที่นี่ก็เป็นพื้นที่ราบ มีโอกาสน้ำท่วมได้ทุกเพลานาที่

ระหว่างรอนัดหมาย ฉันคุยกับน้องๆ ที่นี้สังเกตสำเนียงพื้นถิ่นที่จะว่าคล้ายก็คล้าย

กับคนราชบุรี แต่เหมือนทางเสียงสูงกว่ามาก นื่องว่าเป็นเอกลักษณ์ของคนที่นี่ พร้อมทั้งแถมมาด้วยว่า คนที่นี่เป็นมิตร อยู่กันแบบเรียบง่าย ส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้องกัน

พี่ฝนกลับเข้ามาพร้อมตาราง นับรวมกว่า 20 แห่งที่ฉันจะไปเยือน แต่ก่อนอื่น ฉันมีนัดพบกับเจ้าบ้าน ไม่ใช่ใครที่ไหน ก็นายกองการบริหารส่วนตำบลบ้านในดง ตอนมาถึงฉันเห็นแกวพวงหนึ่ง ตอนนั้นกำลังเข้าสู่การแนะนำตัวจริงๆ

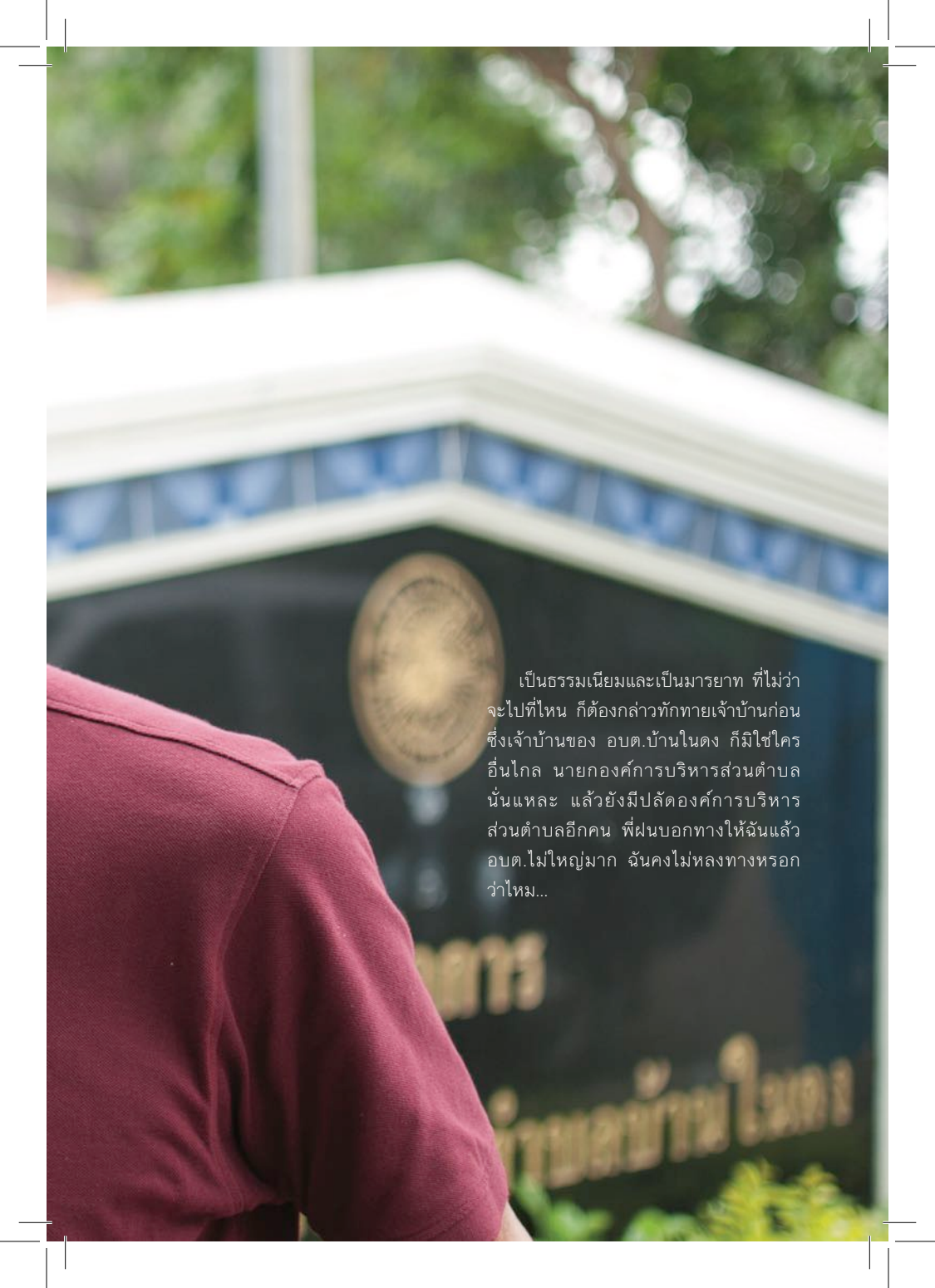
เพียงชั่วโหม่งแรกของการมาเยือน ฉันสัมผัสได้ว่าที่นี่เป็นตำบลเล็กๆ ที่น่ารัก อยู่กันแบบเรียบง่ายทำอะไร เหมือนโลโก้ อบต. เหมือนดงกล้วยที่ฉันผ่านมา เหมือนท้องนา และเหมือนผู้คน ทั้งหมดเป็นองค์ประกอบที่ทำให้บ้านในดงมีความลงตัวจริงๆ...



จัดการบ้านในดวงใจตัวเอง

Management



A person wearing a maroon shirt is seen from the side, looking towards a building. The building has a blue and white facade with a circular emblem in the center. The background is blurred, showing green foliage.

เป็นธรรมเนียมและเป็นมารยาท ที่ไม่ว่า
จะไปที่ไหน ก็ต้องกล่าวทักทายเจ้าบ้านก่อน
ซึ่งเจ้าบ้านของ อบต.บ้านในดง ก็มีใคร
อื่นไกล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
นั่นแหละ และยังมีปลัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลอีกคน พี่ฝนบอกทางให้ฉันแล้ว
อบต.ไม่ใหญ่มาก ฉันคงไม่หลงทางหรอก
ว่าไหม...

หัวใจของการพัฒนา คุณภาพชีวิตต้องมาก่อน

ห้องของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านในดงอยู่ทางด้านในสุด ซ้ายมือเป็นห้องปลัด ขวามือเป็นห้องผู้บริหาร อาคารที่นี่ขนาดกะทัดรัด อาจดูค่อนข้างเล็กด้วยซ้ำ

ถนอง แสงศิลา นายก อบต.บ้านในดง นั่งรออยู่ในห้อง เขาเป็นชายสูงวัยร่างสูงโปร่ง เสียงแหบเล็กน้อย ดุดสน้ำเสียงพึมพำ หางเสียงสูงเป็นเอกลักษณ์ เขาเชื่อเชิญฉันนั่งลงที่โต๊ะ “ช่วงนี้อากาศครึ้มฟ้าครึ้มฝน” ฉันเกรินด้วยดินฟ้าอากาศ

นายกฯ ว่าฝนที่นี้ทั้งช่วงไปเป็นสัปดาห์แล้ว อากาศร้อนอย่างน่าอึดอัด ฉันเห็นด้วยอย่างไม่มีข้อโต้แย้ง

พื้นเพของตำบลบ้านในดงอุดมสมบูรณ์ ด้วยพื้นที่สีเขียว ชาวบ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนกล้วย และผลไม้อื่น เช่น มะม่วง มะนาว รวมถึงปลูกข้าว

“ตำบลบ้านในดงแยกตัวออกมาจากตำบลมวบปลาเค้าเมื่อปี 2534 มีอยู่ด้วยกัน 6 หมู่บ้าน 1 วัด 1 โรงเรียน 1 รพ.สต. 1 อบต. 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” นายกฯ ถนองว่า



ตั้งแต่เข้ามาเป็นผู้บริหารตำบลตั้งแต่ปี 2548 นโยบายสำคัญคือการพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการ จนที่นี่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านพัฒนาสังคมระดับจังหวัด เมื่อปี 2557 จากหน่วยงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี

นายกฯ แท้ความว่า แต่เดิมเป็นผู้ใหญ่บ้านและเป็นกำนัน เคยเห็นวิธีการทำงานที่ห่วงแต่โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งแท้ที่จริงไม่ตอบโจทย์ทั้งหมด นั่นจึงทำให้เขาเลือกใช้นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตมาเป็นจุดเน้น

“ผมบอกเลยว่าถ้าชาวบ้านเลือกผม ผมจะดูแลผู้สูงอายุอย่างดีที่สุดและยั่งยืนด้วย

และเมื่อได้รับเลือก ผมก็ทำต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จ ซึ่งสิ่งสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ที่การทำทุกอย่างด้วยใจ ผมไม่ต้องใช้งบประมาณมาก เราออกเยี่ยมพวกเขา ดูแลพวกเขาอย่างใกล้ชิด โดยใช้แกนนำ อสม. ร่วมกับเจ้าหน้าที่ อบต. เจ้าหน้าที่ รพ.สต. เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน”

ที่ตำบลบ้านในดงยังเป็นที่ตั้งศูนย์ฟื้นฟูผู้พิการ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของอำเภอ โดยใช้พื้นที่ของ รพ.สต.บ้านในดง คอยให้บริการผู้ป่วยในอำเภอท่ายาง นอกจากนี้ ทาง อบต.บ้านในดงยังร่วมกับวัดขายนาวา และรพ.สต.บ้านในดง ทำกิจกรรมด้านสุขภาพ ซึ่งมีตั้งแต่



การตรวจสุขภาพ คัดกรองโรคความดัน เบาหวาน มะเร็งเต้านม มะเร็งต่อมลูกหมาก ผ่านเครื่องมืออย่างกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับตำบล นอกเหนือจากการคัดกรองแล้ว ยังมีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ อาทิ การออกกำลังกาย

แต่ละเดือนทาง อบต.บ้านในดงจะจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้มาพบปะกัน เพื่อทำกิจกรรมตรงศาลาอเนกประสงค์ซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามที่ทำการ อบต.

“อนาคตผมจะเปิดเป็นศูนย์ผู้สูงอายุ ซึ่งตอนนี้อยู่ระหว่างก่อสร้างอาคาร เพื่อให้การทำ

กิจกรรมร่วมกัน โดยให้ผู้สูงอายุออกแบบกิจกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และจะย้ายศูนย์ฟื้นฟูผู้พิการไปไว้ที่นี่ด้วย”

ต่อมาในส่วนของคุณภาพชีวิตกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งก็คือเรื่องการศึกษา ที่นี้มี 1 โรงเรียน 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งทาง อบต.บ้านในดงได้ว่าจ้างครูชาวต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษ เน้นปูพื้นฐานตั้งแต่ยังเด็ก ขณะที่วิชาอื่นๆ ก็อาศัยทักษะความชำนาญของครูผู้สอน ซึ่งที่ผ่านมานั้น นายกฯ บอกว่าเด็กจากโรงเรียนบ้านในดงสามารถสอบเข้าโรงเรียนประจำจังหวัดได้มาก



“เมื่อก่อนผมมองว่าเรื่องภาษานี้ ไปสอน ตอนโตสักประถม 5-6 เพราะเด็กโตเข้าใจง่าย แต่มันไม่ใช่ เรื่องภาษาต้องให้ความสำคัญปูพื้นฐานตั้งแต่อนุบาล”

ขณะที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ทางตำบลได้ทำ MOU ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ให้เข้ามาช่วยดูแลเรื่องวิชาการ ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ด้วยที่นี่เป็นตำบลนมแม่ เกณฑ์ชี้วัดข้อหนึ่งมีระบุไว้แล้วว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องผ่านเกณฑ์ดีมากถึงจะเป็นตำบลนมแม่ได้

ขณะที่ประชากรวัยทำงาน ทาง อบต. บ้านในดงส่งเสริมทุกอาชีพตามที่ประชาชนต้องการ ขอเพียงรวมกลุ่มกัน จากนั้น อบต. จะประสานงบประมาณ ทั้งที่มีอยู่ในข้อบัญญัติ

ตลอดจนงบประมาณจากภายนอก เช่น กศน. ให้เข้ามาจัดการอบรม

เคล็ดลับในการพัฒนาตำบล นายกษมมองว่าคือการทำงานร่วมกัน ให้ อบต. ทำอย่างเดียวกันสำเร็จ

“สิ่งสำคัญอีกอย่างคือการไปดูไปเห็น สิ่งไหนดีเอามาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทพื้นที่ ไม่ได้ลอกมาเป๊ะๆ เพราะแต่ละพื้นที่ต้องเดินในแบบของตัวเอง เพื่อจะไปถึงเป้าหมาย”

นี่ถือเป็นบทเริ่มต้นที่ทำให้ฉันรู้จักบ้านในดงแบบคร่าวๆ ก่อนที่จะไปเที่ยวชมในตำบลแบบเต็มๆ แต่ก่อนจะออกไป ฉันมีนัดกับห้องข้างๆ ไซแล้ว ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านในดงรออยู่...



สุขภาพดี ต้องมีส่วนร่วม
(กองทุน สปสช.)



วิศิษฐ์ สังขสรวรณ

ฉันพบชายวัยกลางคนในเสื้อโปโล สีโอลด์โรส ตรงแขนเสื้อมีโลโก้ สปสช.อยู่ น้ำเสียงทุ้มนุ่มเจือด้วยสำเนียงพินถิ่น แต่ครั้นพูดคุยกัน จึงได้รู้ว่า **วิศิษฐ์ สังขสรวรรณ** ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านในดง เป็นคนประจวบคีรีขันธ์ แต่มาบริหารการอยู่ที่นี้

กลายเป็นเรื่องบังเอิญเสียมากกว่าที่ปลัดไล่เลื้อมตัวนี้ ตรงกับเรื่องที่ฉันมาพูดคุยกับเขาพอดี เขาเชิญให้ฉันนั่งลงที่โต๊ะ ทักทายพอเป็นกระสายแล้วเริ่มเข้าสู่เนื้อหาใจความ

ตำบลบ้านในดงทำ MOU กับ สปสช. ในปี 2551 ขึ้นตรงกับเขต 5 ราชบุรี

“เราเริ่มต้นจัดตั้งคณะกรรมการตามระเบียบที่ สปสช.กำหนด โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานกองทุนฯ โดยตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน เป็นรองประธาน ปลัดเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการ สมาชิก อบต. 2 คน ผอ.รพ.สต. เป็นกรรมการ อสม. 2 คน เป็นกรรมการ ตัวแทนชุมชนจำนวน 5 คน แล้วให้ สปสช.ออกคำสั่งแต่งตั้ง โดยมีคณะกรรมการอีกชุดหนึ่งคอยทำหน้าที่แนะนำและคัดกรองโครงการ” ปลัดว่า

ทาง สปสช.อุดหนุนงบประมาณให้ตำบลบ้านในดง โดยให้หัวละ 45 บาท และ อบต. บ้านในดงสมทบอีกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 แต่ด้วยเป็นนโยบายของผู้บริหาร อบต.บ้านในดงสนับสนุนเกินเกณฑ์ที่กำหนด และในช่วงหลังจากปี 2556 เป็นต้นมา อบต.บ้านในดงสมทบรายหัวอีกร้อยละ 100

ปลัดเล่าว่าที่ผ่านมา จากประสบการณ์ ยามไปประชุม พบว่าหลายๆ ที่เจอปัญหา

ด้วยคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นเกียจงาน แต่ตำบลบ้านในดงได้กรรมการจากทุกภาคส่วน และเป็นบุคคลที่พร้อมปฏิบัติงานจริง มีการหยิบยกปัญหามาพูดคุยกัน ด้วยส่วนใหญ่เป็นคนใกล้ชิดชาวบ้าน

โครงการทั้งหมดล้วนตอบโจทย์ครอบคลุม 4 ด้าน ตั้งแต่สร้างเสริม ป้องกันฟื้นฟู และปฐมภูมิ เช่นที่ผ่านมามีโครงการตรวจมะเร็งปากมดลูกควบคู่กับมะเร็งต่อมลูกหมาก ครบทั้งหญิงชาย โดยได้รับความร่วมมือจากโรงพยาบาลท่าสาย

นอกจากนี้ยังมีโครงการที่ อสม.ร่วมกับ รพ.สต.บ้านในดง จัดโครงการส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายของผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ และโครงการลีลาศส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

“เดี๋ยวเย็นๆ ก็จะได้เห็น กลุ่มผู้สูงอายุมารวมตัวกันที่ศาลาอเนกประสงค์ตรงข้าม อบต.” ปลัดว่า

ความโดดเด่นอีกอย่างของกองทุนฯ นี้คือตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา มีหมู่บ้าน 2 หมู่ ในตำบล ที่สมทบงบประมาณเข้ากองทุนฯ เพิ่มเติม ด้วยพวกเขาเล็งเห็นความสำคัญของการกิจ 4 ด้าน จึงอยากมีส่วนร่วม

กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับตำบลบ้านในดงมีโครงการเฉลี่ยต่อปีงบประมาณราว 15 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นโครงการต่อเนื่องและเป็นโครงการที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

นั่นเป็นภาพรวมของกองทุนฯ ปลัดว่าต้องรอดูของจริง ฉันยิ้มเป็นเชิงตอบรับ เพราะยังมีเรื่องอีกมากมายที่ฉันต้องรู้...

ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

Welfare



สิ่งหนึ่งที่ยึดโยงความเป็นชุมชนเอาไว้
คือการช่วยเหลือแบ่งปัน ในชุมชนชนบท
สิ่งเหล่านี้หาได้ จับต้องได้ มีความชัดเจน
อยู่ในที่ เป็นอะไรที่ฉันสามารถประสบพบ
ในทุกที่ที่ไปเยือน ฉันว่าที่เป็นเช่นนี้ เพราะ
ทุกคนรักชุมชน และต่างมองเห็นกันและกัน
ว่าเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว เช่นนั้น
ความช่วยเหลือจึงมีแบ่งปัน...



กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง



ฉันออกจากห้องปลัดด้วยรอยยิ้มและ
เสียงหัวเราะ ด้วยเขาบอกเล่าประสบการณ์
ครั้งมาเรียนในกรุงเทพฯ ให้ฟัง ย่านที่เขาพัก
อาศัย การจราจรที่ติดขัดยัดแน่นบนถนน
เป็นเรื่องที่ฉันคุ้นชินเป็นอย่างดี

หลังจากออกจากห้องปลัดมาแล้ว ฉันมีนัดกับ
คุณวิ ปรีชากร หรือพี่ฝน ผู้อำนวยการกอง

สวัสดิการสังคม เพื่อพูดคุยถึงเรื่องกองทุน
สวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง พี่ฝนแอบ
ซุบซิบหลังไมค์มาว่า ปลัดกำลังจะแต่งงาน

ว่าแล้วก็เล่าเรื่องดีกว่า ที่มาที่ไปของ
กองทุนฯ นี้ เริ่มจากเมื่อปี 2552 ทางสถาบัน
พัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ
พอช. เข้ามาแนะนำให้ออมเงินวันละบาท



เพื่อนำเงินตรงนี้มาจัดสวัสดิการ ทางนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า มีประโยชน์
จึงจัดประชุมผู้นำชุมชน 100 คน

“เราได้ 100 คนนี้แหละเป็นสมาชิกเริ่มต้น
ออมเงินกันเดือนละ 30 บาท แล้วก็อาศัย
แกนนำไปประชาสัมพันธ์ เพื่อหาสมาชิกเพิ่ม”
พี่ฝนกล่าว



กนกศักดิ์ บัวประสม- กำนันตำบลบ้านในดง

กองทุนฯ ได้ทำ MOU กับมหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบุรีในการทำสื่อประชาสัมพันธ์
จงใจให้คนมาสมัครเข้าเป็นสมาชิก เช่น
ออกโปสเตอร์ สมัครแล้วได้กระปุกออมสิน
สมาชิก 1 คน พาเพื่อนมาสมัคร 5 คน จะได้
ของรางวัล เช่น ผ้าเช็ดตัว

เพื่อให้่ายต่อการจัดการ จึงมีการจัดตั้ง
คณะกรรมการ โดยมีตัวแทนจากแต่ละ
หมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เก็บเงินออมมารวมที่
อบต.ในทุกเดือน หากสมาชิกคนใดไม่ส่ง
ติดต่อกัน 3 ครั้ง ทางกองทุนฯ จะตัดสิทธิ์ทันที

ในช่วงตั้งต้นนั้น กองทุนฯ จัดสวัสดิการ
เกิดแก่เจ็บตาย ต่อมาขยายให้ผู้ประสบภัย
ทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้

“เราออมกันเอง 1 ปี เข้าเกณฑ์ของทาง
พอช. จากนั้นก็ให้งบประมาณสนับสนุนตั้งแต่ปี 2553
เป็นต้นมา ขณะที่ อบต.บ้านในดงตั้งข้อบัญญัติ
ไว้ตั้งแต่ปี 2555 ตามนโยบายการจัดสวัสดิการ
3 ขาของรัฐบาล นอกจากนี้เรายังเขียนขอ
งบประมาณจาก พมจ. มาเพิ่มเติมด้วย”

ปัจจุบันกองทุนฯ มีสมาชิก 650 คน
สามารถมาสมัครได้ทุกเดือน ขณะเดียวกัน
ก็มีการจัดสวัสดิการเพิ่มเติมกันไป ซึ่ง
ณ เวลานั้นมีตั้งแต่

กรณีเกิด 1) เด็กแรกเกิดจะได้รับกระเช้าของขวัญในวงเงินไม่เกิน 500 บาท 2) เด็กแรกเกิดจะได้รับเงินสวัสดิการ 500 บาท โดยคณะกรรมการจะหักเงินค่าสมาชิกของบุตรไว้ 6 เดือน ส่วนที่เหลือจะมอบให้บุตร (ได้รับก็ต่อเมื่อบุตรเข้าเป็นสมาชิกเท่านั้น) 3) มารดาได้รับเงินเยี่ยมไข้คนละไม่เกิน 100 บาท ไม่เกิน 5 ครั้งต่อครั้ง ปีละไม่เกิน 1,000 บาท 4) ผู้เฝ้าไข้จะได้รับเงินเฝ้าไข้ครั้งละ 150 บาท ไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี

กรณีแก่ 1) สมทบครบ 20 ปี ได้รับบำนาญปีละ 500 บาท สมทบครบ 40 ปี ได้รับบำนาญปีละ 1,000 บาท สมทบครบ 60 ปี ได้รับบำนาญปีละ 1,500 บาท (เริ่มรับบำนาญเมื่อ 60 ปี บริบูรณ์) 2) ถ้าสมทบตอนอายุ 60 ปี ต้องสมทบให้ครบ 20 ปี จึงจะได้รับสวัสดิการบำนาญ

กรณีเจ็บป่วย 1) นอนรักษาตัวในโรงพยาบาล ได้รับสวัสดิการคนละ 100 บาท ไม่เกิน 5 ครั้งต่อครั้ง ปีละไม่เกิน 1,000 บาท 2) ผู้เฝ้าไข้จะได้รับค่าเฝ้าไข้ครั้งละ 150 บาท ไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี

กรณีเสียชีวิต กองทุนฯ จะมอบพวงหรีดในวงเงินไม่เกิน 500 บาท และเงินช่วยเหลือตามชันันต์ได้ ถ้าเป็นสมาชิก 6 เดือนขึ้นไปรับ 500 บาท 1 ปีขึ้นไปรับ 1,000 บาท 2 ปีขึ้นไปรับ 2,000 บาท 3 ปีขึ้นไปรับ 3,000 บาท 4 ปีขึ้นไปรับ 4,000 บาท 5 ปีขึ้นไปรับ 5,000 บาท 6 ปีขึ้นไปรับ 6,000 บาท 7 ปีขึ้นไปรับ 7,000 บาท 8 ปีขึ้นไปรับ 8,000 บาท 9 ปีขึ้นไปรับ 9,000 บาท



10 ปีขึ้นไปรับ 10,000 บาท

นอกจากนี้ยังมีสวัสดิการพิเศษอื่นๆ อาทิ สวัสดิการการศึกษา 1) กรณีเป็นสมาชิกตั้งแต่แรกเกิด ถ้าเป็นสมาชิกครบ 7 ปี รับทุนการศึกษาปีละ 300 บาท ถ้าเป็นสมาชิกครบ 13 ปี รับทุนการศึกษาปีละ 500 บาท เป็นสมาชิกครบ 19 ปี รับทุนการศึกษาปีละ 900 บาท (หยุดจ่ายเมื่ออายุครบ 25 ปีบริบูรณ์)

สวัสดิการคนทำงาน กองทุนฯ จะจ่ายเงินแก่ผู้ทำงานให้กับกองทุนฯ คนละ 130 บาท ต่อเดือน โดยหักฝากเข้ากองทุน 30 บาท ต่อเดือน

สิทธิพิเศษ 1) คนพิการ คัดเลือกคนพิการในหมู่บ้านที่ยังไม่ได้รับเบี้ยยังชีพเข้าเป็นสมาชิก และจ่ายให้คนละ 300 บาท



คุณฉวี ปริชากร

แต่ไม่เกิน 3 คนต่อปี และหักสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชน วันละ 1 บาท (คณะกรรมการพิจารณา) 2) ผู้ป่วยเอดส์ คัดเลือกผู้ป่วยเอดส์ในหมู่บ้านที่ยังไม่ได้รับเบี้ยยังชีพเข้าเป็นสมาชิก และจ่ายให้คนละ 300 บาท แต่ไม่เกิน 3 คน ต่อปี และหักสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนวันละ 1 บาท (คณะกรรมการพิจารณา) 3) ผู้สูงอายุ คัดเลือกผู้สูงอายุในหมู่บ้านที่ยังไม่ได้รับเบี้ยยังชีพเข้าเป็นสมาชิก และจ่ายให้คนละ 300 บาท แต่ไม่เกิน 3 คน ต่อปี และหักสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนวันละ 1 บาท (คณะกรรมการพิจารณา) 4) ผู้ถูกทอดทิ้งหรือผู้ด้อยโอกาส คัดเลือกผู้ถูกทอดทิ้งหรือผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านที่ยังไม่ได้รับเบี้ยยังชีพเข้าเป็นสมาชิก จ่ายให้

คนละ 300 บาท แต่ไม่เกิน 3 คนต่อปี และหักสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชน วันละ 1 บาท (คณะกรรมการพิจารณา) 5) อื่นๆ ที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นควร

นอกจากนี้ยังมีเหตุผลวิสัยอื่นๆ เช่น สมทบช่วยผู้ประสบภัยธรรมชาติ (คณะกรรมการพิจารณา) สมทบสาธารณประโยชน์พัฒนาท้องถิ่น (คณะกรรมการพิจารณา) สมทบงานประเพณีท้องถิ่น (คณะกรรมการพิจารณา) สมทบเพื่อปลดหนี้สมาชิก (คณะกรรมการพิจารณา)

สวัสดิการที่ให้ออกแล้วคุ้มเหมือนกัน พี่ผ่นยังบอกอีกว่า ในอนาคต ถ้าใครไม่เจ็บป่วยเลยในรอบปี จะมีการพิจารณาคืนเงินให้ส่วนหนึ่ง ดูแลกันทุกช่วงจังหวะของชีวิตจริงๆ...

ตำบลแม่



ชนาพร ปัญญา

ฉันยังอยู่กับ **ดุขฎิ ปรีชากร** หรือ**พี่ฝน** ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม ตรงที่นั่งเดิมเพิ่มเติมคือน้ำและขนม

ตั้งแต่เกิดมาฉันก็เพิ่งได้ยินคำว่า ‘ตำบลนมแม่’ เป็นครั้งแรกจากที่นี่

ที่ผ่านมารัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขคัดเลือกตำบลบ้านในดง เพราะที่นี่มีสถิติการให้นมแม่ตามเกณฑ์ที่ศูนย์สำรวจ

“ทางศูนย์อนามัยที่ 4 มีเกณฑ์มาตรฐานสำหรับชีวิตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งที่ตำบลบ้านในดงทำผ่านทั้งหมด” พี่ฝนเล่า

เกณฑ์ชีวิตตั้งแต่ 1) ชุมชนมีแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 2) ชุมชนมีข้อมูลและการเฝ้าระวังเพื่อการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น น้ำหนัก และส่วนสูงของหญิงตั้งครรภ์ เด็กแรกเกิด-5 ปี 3) ชุมชนมีการประกาศใช้มาตรการทางสังคมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 4) ร้อยละ 60 ของทารกแรกเกิด-ต่ำกว่า 6 เดือน กินนมแม่อย่างเดียว 5) มีการรณรงค์/คณะทำงาน ในการทำงานตำบลนมแม่ 6) มีกองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านสวัสดิการและความเป็นอยู่ของครอบครัวเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ในส่วนของเกณฑ์ข้อ 1 และ 2 ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านในดงได้ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

ขณะที่ในส่วนของเกณฑ์ข้อ 3 ทางชุมชนร่วมจัดทำข้อตกลง 7 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเกณฑ์ชีวิตทั้งหมด เนื้อหาใจความคร่าวๆ มีตั้งแต่

1) หญิงตั้งครรภ์ต้องฝากครรภ์ครั้งแรกภายใน 12 สัปดาห์ 2) หญิงหลังคลอดเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวตลอด 6 เดือนแรก และให้นมแม่เสริมกับอาหารตามวัยจนลูกอายุ 2 ปีหรือมากกว่า 3) ชาวตำบลบ้านในดงช่วยกันดูแลลูกหลานในบ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน 4) ชาวตำบลบ้านในดงช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้มีการจำหน่ายหรือโฆษณานมผงในตำบล 5) ท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 6) ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรสมบูรณ์ และดูแลบ้านเรือนให้สะอาด และ 7) จัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

“ชุมชนเปิดบัญชีกองทุนนมแม่เพื่อสลายใยรักแห่งครอบครัว โดยได้เงินมาจากการบริจาค มี **โสภา จันทรน้อย** เป็นประธานกองทุนฯ แล้วเราก็ส่งเสริมให้คุณแม่หลังคลอดปลูกพืชผักสวนครัวในช่วงกลางวัน โดยกลุ่มปลูกพืชผักสวนครัวมอบเมล็ดพันธุ์และรับซื้อผลผลิตคืนสู่กลุ่ม” พี่ฝนอธิบาย

นอกจากนี้ เงินกองทุนฯ ที่สะสมไว้ ทางคณะทำงานจะนำมาจัดกิจกรรม เช่น โครงการมหกรรมนมแม่ที่จัดร่วมกับ อบต. หรือนำเงินมาจัดอบรมอาชีพให้คนตั้งครรภ์ด้วย

พี่ฝนยังเล่าต่อไปอีกว่า ณ เวลานั้น ตำบลกำลังจัดสร้างศูนย์ผู้สูงอายุ เพื่อใช้เป็นที่ทำกิจกรรมส่วนรวมของตำบล ในอนาคตจะนำเอาผลิตภัณฑ์ของคนกลุ่มต่างๆ ไปจำหน่ายด้วย ในยามที่มีคนมาศึกษาดูงานกลุ่มหญิงตั้งครรภ์กิติ ผู้สูงอายุ ผู้พิการกิติ พวกเขาจะมีรายได้เล็กๆ น้อยๆ กลับสู่ครอบครัว...

ออมทรัพย์เพื่อการผลิต

แล้วก็ถึงเวลาที่จะออกจาก อบต.บ้านในดง จุดหมายปลายทางแรกคือบ้านหนองค่าง หมู่ที่ 6 ความที่เป็นตำบลขนาดเล็ก ทำให้ใช้เวลาไม่ถึงห้านาที ก็มาถึงบ้านของ **ปรีชา หนูน้อย** ผู้ใหญ่บ้านหนองค่าง หมู่ที่ 6

จริงๆ แล้ว ที่ทำการกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตอยู่ข้างวัดชายนาวา ติดกับถนน แต่ว่าจะเปิดทำการในวันที่ 4-6 ของทุกเดือน ฉะนั้นมาไม่ตรงวัน จึงเดินทางมาสืบหาความ ถึงที่บ้าน



พี่ฝนเป็นคนขับรถพาฉันมา ทันทีที่รถจอด ลูกน้องของผู้ใหญ่ก็วิ่งมาต้อนรับ พี่ฝนไขกระຈกถาม ด้วยไม่แน่ใจว่าพวกนี้ดูไหม ครั้นพอได้ไฟเขียวจากผู้ใหญ่ พวกเราจึงลงรถ ผู้ใหญ่เชื้อเชิญให้ฉันนั่งที่โต๊ะหน้าบ้าน

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเกิดขึ้นตั้งแต่ 2522 มาแล้ว เน้นนานมากกว่า 30 ปี โดยพัฒนาชุมชนอำเภอท่ายางมาตั้งขึ้นให้

ในเวลานั้นมี สง่า ทนยิ้ม ผู้ใหญ่บ้านในดงเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง

“เมื่อก่อนเป็นตำบลมาบปลาเค้า พอปี 2534 ตำบลบ้านในดงแยกตัวออกมา ผู้ใหญ่สง่าขึ้นเป็นกำนันตำบล ก็มีการแยกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตออกมาด้วย” ผู้ใหญ่ปรีชาเล่า





ปรีชา หนูน้อย





ลักษณะของกิจกรรมหลักๆ คือการออมเงิน และปล่อยกู้ให้สมาชิกที่เดือดร้อน โดยการฝากเป็นการฝากประจำ ขั้นต่ำ 10 บาทต่อเดือน สูงสุดไม่เกิน 1,000 บาทต่อเดือน เปิดรับฝากถอนเป็นประจำทุกวันที่ 4-6 ของทุกเดือน

ส่วนการกู้ สมาชิกกู้ได้ 2 เท่าของเงินสะสม โดยมีสมาชิกช่วยค้ำประกัน 2 คน

“ทำเรื่องกู้ทุกวันที่ 4-5 ทราบผลวันที่ 6” ผู้ใหญ่ปรีชาว่า

การกู้เงินนี้ กลุ่มออมทรัพย์ฯ คิดดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี ในลักษณะลดต้นลดดอก ขณะที่ดอกเบี้ยเงินฝาก แต่ก่อนสูงถึงร้อยละ 7 ต่อปี แต่ปัจจุบันลดลงเหลือร้อยละ 4

“ข้อได้เปรียบของการฝากเงินที่นี่ คือ ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคาร เช่นเดียวกับการกู้ที่ทำได้ง่ายกว่า ที่สำคัญยังมีการเฉลี่ยคืนเงินกู้ให้ร้อยละ 5 ด้วย” ผู้ใหญ่บ้านหนองค่างอธิบาย

นอกจากนี้ เพื่อป้องกันหนี้สูญ ทางกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตยังได้ทำมาปนกิจสงเคราะห์ในกลุ่มสมาชิก คิดค่าเบี้ยศพละ 20 บาท เก็บล่วงหน้า 100 บาท ซึ่งถือเป็นหลักประกันกรณีสมาชิกผู้กู้เงินเสียชีวิต ทางกลุ่มออมทรัพย์ฯ จะได้เงินส่วนนี้มาจ่ายคืน

ขณะที่สมาชิกที่ไม่มีหนี้สิน ก็จะได้รับสวัสดิการ

กระนั้นก็ตาม เรื่องเงินๆ ทองๆ มักไม่เข้าใครออกใคร ปัญหายังคงมีอยู่ ด้วยสมาชิกบางรายกู้เงินไป แต่ไม่ยอมส่งเงินต้นและดอกเบี้ย เป็นหน้าที่ของกรรมการที่ต้องคิดสารพัดวิธีมาเจรจา ซึ่งที่ผ่านมาผู้ใหญ่ใช้วิธีพูดคุย ขอเงินต้นคืนให้ได้ก่อน ทயอยคืนมายน้อยแค่ไหนก็ว่าไปตามเรื่อง ส่วนเรื่องการฟ้องร้องยกเก็บไว้เป็นปลายทางสุดท้าย และยังไม่เคยถึงขั้นนั้น

ปัจจุบันกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีสมาชิก 900 กว่าคน และยังคงเปิดดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นแหล่งเงินออมและเงินทุนให้ชาวบ้านพึ่งพา หมุนเวียนกันไปตามครรลองแห่งชีวิต

“จริง ๆ ตอนนี้ก็ยังมีก่อตั้งกลุ่มใหม่ ๆ อยู่ เพราะพอทุกหมู่บ้านจะขึ้นเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หลักเกณฑ์กำหนดไว้ว่า ต้องมีกลุ่มออมทรัพย์ด้วย” ผู้ใหญ่ปรีชาว่า

ว่าแล้วผู้ใหญ่ก็หยิบสมุดเงินออมของสมาชิกมาให้ดูเล่มหนึ่ง คล้ายสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารทั่วไป แต่ทำแบบเรียบง่ายลงบันทึกด้วยลายมือ อาจไม่หรูหราเหมือนในเมือง แต่ฉันว่าก็ใช้การได้ดีไม่แพ้กัน...

กองทุนพระครูसारธรรมนิเทศ



พระครูसारธรรมนิเทศ

โชคดีที่วันนั้น พระครูसारธรรมนิเทศ ไม่ติดकिनมนต์ที่ไหน ฉันจึงได้ไปนมัสการท่าน ที่ศาลา และพุดคุยถึงสิ่งที่ท่านทำให้กับเด็ก ๆ ที่นี้ เรื่องราวต้องย้อนกลับในปี 2547 ซึ่งเป็นสมัยของพระครูบวรกิจโกศล หรือ หลวงพ่อตัด เป็นเจ้าอาวาสวัดชายนา ในเวลานั้น หลวงพ่อตัดไปสอนพระพุทธศาสนาที่โรงเรียนบ้านในดงตามคำเชื้อเชิญของครู ต่อมามีการบรรจุพระให้ไปสอนที่โรงเรียน มีเงินเดือนให้

เมื่อได้ไปสอนไปเห็นเด็ก พระครูบวรกิจโกศลจึงตั้งใจจัดตั้งกองทุนขึ้น อาศัยว่ามีชื่อเรื่องปลูกเสกเครื่องรางของขลัง โดยมีพระครูसारธรรมนิเทศคอยช่วย

เงินก้อนแรกที่สะสมได้จำนวน 44,000 บาท ตั้งกองทุนพระครูसारธรรมนิเทศขึ้น แล้วมอบหมายให้เอาให้ครูฉลอง อยู่จันทร์ ครูโรงเรียนบ้านในดงเก็บไปฝากที่สหกรณ์ครู ทำเช่นนี้เรื่อยมาเป็นระยะเวลา 8 เดือน ได้เงินเข้ากองทุนรวม 7 แสนบาท ทางหลวงพ่อตัด จึงเติมเงินให้อีก 3 แสน จนครบหนึ่งล้าน

“ตั้งแต่วันนั้นก็ทำมาเรื่อย จนตอนนี้ หลวงพ่อตัดท่านมรณภาพไปแล้ว แต่เงิน

กองทุนยังเพิ่มพูนถึง 2 ล้านบาท และพระครูตั้งใจจะทำให้ถึง 5 ล้านบาท”

กองทุนพระครูसारธรรมนิเทศมีครูผู้รับผิดชอบ 3 คน ประกอบด้วย ครูฉลอง อยู่จันทร์ ผอ.ธนวรรณ อภัยพงศ์ และครูอนงค์ ฤทธิอินทร์ โดยเปิดบัญชีกับสหกรณ์ครูเพชรบุรี ซึ่งแต่ละปีจะได้ดอกเบี้ยร้อยละ 4

ดอกผลที่ได้จากเงินฝากก้อนนี้ พระครูนำมาจัดสรรให้เด็ก ๆ บางปีเป็นทุนการศึกษา บางปีนำไปซื้อจักรยานให้ มีเงินเหลือก็นำเงินไปจ้างร้านตัดเสื้อเพื่อมาตัดเสื้อให้เด็ก ๆ

“ดอกผลใช้ได้ ให้เด็กแล้วยังเหลือก็ทำหนังสือมาขอว่าจะใช้ทำอะไร ส่วนเงินต้นห้ามเอาออกมาใช้เด็ดขาด ถ้าในอนาคตพระครูไม่อยู่แล้ว หรือโรงเรียนปิดตัวลง พระครูยกเงินต้นให้เขต แล้วจัดสรรดอกผลแจกใครก็ตามใจ” พระครูसारธรรมนิเทศว่า

ไม่ใช่แค่กับโรงเรียนบ้านในดงเท่านั้น ในหลายครั้งหลายโอกาส พระครูยังมอบเงินเล็กๆ น้อยๆ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งตั้งอยู่ในอาณาบริเวณของวัด

“ให้ครูไปซื้อไอศกรีมให้เด็ก ๆ หลังตื่นนอน เด็ก ๆ ชอบ” พระครูसारธรรมนิเทศทิ้งท้าย...

วิถีสุขภาพแห่งบ้านในดง

Health



หนึ่งในภารกิจงานที่สำคัญของชุมชน คืองานด้านสุขภาพ ซึ่งไม่เพียงแต่อาศัย หน่วยงานหลักอย่างองค์การบริหารส่วน ตำบล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เท่านั้น หากแต่ต้องพึ่งพาการมีส่วนร่วม ของคนในชุมชนด้วย เพราะต้องไม่ลืมว่า ท้องถิ่นเองก็ดี หน่วยงานอย่าง รพ.สต.เองก็ดี ต่างมีทั้งงบประมาณและทรัพยากรบุคคล จำกัดจำเขี่ยอยู่แล้ว...



ครบเครื่องเรื่องสุขภาพ sw.สต.บ้านในดง





อย่างที่ฉันบอกไปแล้วนั่นแหละ ตำบลบ้านในดงมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านในดงเป็นหน่วยบริการด้านสุขภาพเพียงแห่งเดียว โดยตั้งอยู่ถัดจากสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถเดินถัดเลาะไปได้ไม่ยากเย็น

ที่นั่น **บุปผา สมานมิตร** นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ และรักษาการผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านในดง รออยู่แล้ว

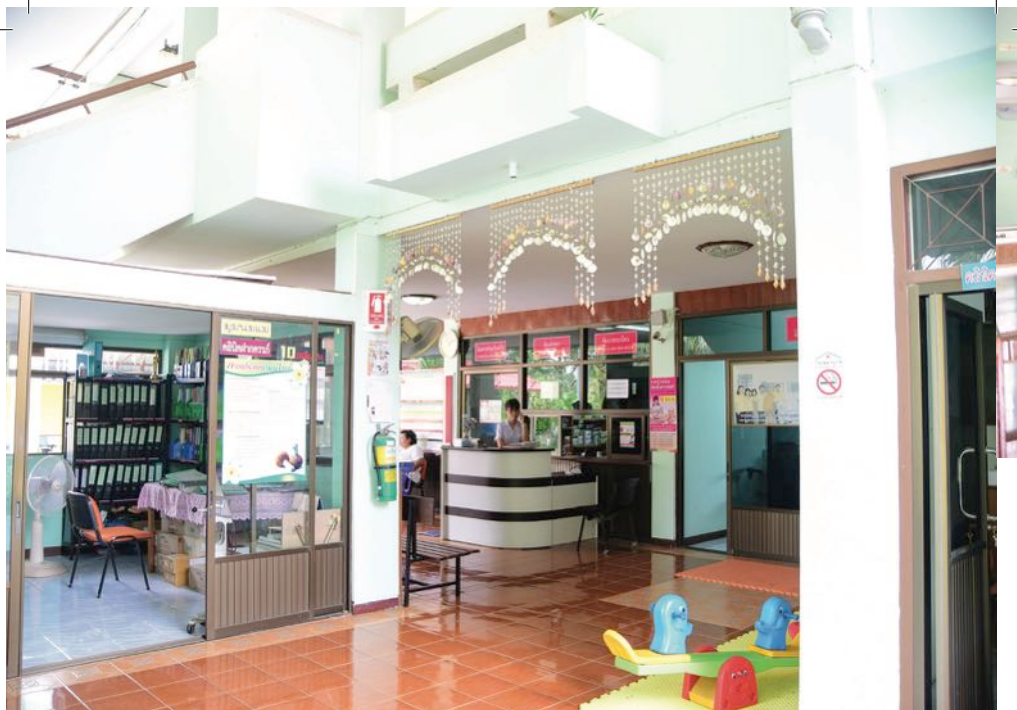
จุดเด่นของ รพ.สต.บ้านในดง คือการทำงานที่เชื่อมกับ อบต.บ้านในดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่เน้นกลุ่มผู้สูงอายุและเด็ก ด้วยการทำงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ในปี 2559 รพ.สต.บ้านในดงได้รับการคัดเลือกจากสาธารณสุขอำเภอให้เป็นตำบล 'long term care' เป็นตัวแทนของอำเภอย่าง

"เราได้รับงบประมาณมา 500,000 บาท เพื่อดูแลผู้สูงอายุติดเตียงที่บ้าน โดยประเมินจากเกณฑ์การประเมินความสามารถ

ในการประกอบกิจวัตรประจำวัน หรือดัชนีบาร์เธลเอดีแอล (Barthel ADL index)" พี่บุปผาอธิบาย

เกณฑ์ ADL ที่ว่า แบ่งเป็น ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 1 นิยามคือพึ่งพาตนเองได้ ช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคมได้ (กลุ่มติดสังคม) มีผลรวมคะแนน ADL ตั้งแต่ 12 คะแนนขึ้นไป ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 2 นิยามคือผู้สูงอายุที่ดูแลตนเองได้บ้าง ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง (กลุ่มติดบ้าน) มีผลรวมคะแนน ADL อยู่ในช่วง 5-11 คะแนน ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 3 นิยามคือผู้สูงอายุกลุ่มที่พึ่งตนเองไม่ได้ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พักการ หรือทุพพลภาพ (กลุ่มติดเตียง) มีผลรวมคะแนน ADL อยู่ในช่วง 0-4 คะแนน

พี่บุปผาว่าตอนนี้ส่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจำนวนหนึ่ง รวมถึงญาติผู้ป่วยเข้าอบรม 'care giver' รุ่นแรกไปแล้ว และทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้





ขณะที่กิจกรรมที่ถือเป็นภารกิจหลักของที่นี่ ก็ยังทำอยู่มิได้ขาดตกบกพร่อง ทั้งงานส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟู

ในส่วนของการรักษา พี่บุปผาว่า ในทุกวันที่ 2 ของเดือน จะมีแพทย์จากโรงพยาบาลท่ายางลงมาตรวจคนไข้เบาหวาน ความดัน ทำให้คนไข้ไม่ต้องไปรยาไกลถึงตัวอำเภอ ขณะที่ภาวะเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ ที่นี่มีเจ้าหน้าที่ประจำ ให้บริการกันทุกวันตามเวลาทำการ ขณะที่วันเสาร์และวันอาทิตย์ ก็ยังเปิดทำการครึ่งวัน

“แต่ตอนนี้คลินิกความดันเบาหวาน จะย้ายมาเป็นทุกวันจันทร์แรกของเดือน เรามีคนไข้ความดัน 250 คน เบาหวานอีก 115 คน” พี่บุปผาว่า

ด้านการส่งเสริม ทาง รพ.สต.บ้านในดงร่วมกับทาง อบต. จัดกิจกรรมออกกำลังกายในกลุ่มผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ยังมีในส่วนของเด็ก 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการล่าช้า ทาง รพ.สต. จะนำเข้ามาดูแลอย่างใกล้ชิด ถ้าไม่ดีขึ้น จะทำการส่งต่อไปโรงพยาบาลท่ายางดูแล

ขณะที่ในส่วนของงานฟื้นฟูนั้น ที่นี่มีศูนย์การเรียนรู้ฟื้นฟูผู้พิการและดูแลผู้สูงอายุ

ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเพชรบุรี เข้ามาจัดตั้งไว้ดูแลคนในตำบล และตำบลข้างเคียง ถือเป็นศูนย์กลางของอำเภอท้ายาง

งานป้องกัน มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับตำบล ตรวจคัดกรองกลุ่มเสี่ยงโรคความดัน เบาหวาน โดย อสม. แบ่งตามละแวกบ้านที่รับผิดชอบ เคาะประตูบ้านปีละครั้ง และยังมีโครงการคัดกรองมะเร็งเต้านมและมะเร็งต่อมลูกหมากด้วย

นอกจากนี้ยังมีสวนงานทันตกรรม ซึ่งเปิดให้บริการทุกวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี คนที่ถือสิทธิ์บัตรทองของโรงพยาบาลท่ายางสามารถมาใช้บริการได้

“ตำบลอื่นก็มาที่เรานะ ไม่ใช่ว่าบ้านในดงอย่างเดียว” พี่บุปผาว่า

ถามว่าจุดเด่นของที่นี่คืออะไร คำตอบคือการมีส่วนร่วม และกลไกของจิตอาสา ทำให้ที่นี่ได้รับรางวัลมากมาย เสริมสร้างกำลังใจให้กับคนทำงาน ทั้งเจ้าหน้าที่ และจิตอาสาที่มาช่วยงาน ว่าแล้วที่จิตอาสาสองคนก็มานั่งรอรอยุ่แล้ว...

อสม. จิตอาสา

บุญนภา ตัวมสี

เพ็ญจันทร์ สีแดง



ในยามว่าง **บุญญา ตัวมสี** เป็น อสม. ประจำหมู่ที่ 4 บ้านใหม่ และ**เพ็ญจันทร์ สีแดง** เป็น อสม.ประจำหมู่ที่ 1 บ้านหนองควาย มักมาประจำการที่ รพ.สต. แม้ไม่ใช่เวรของตัวเองก็ตาม

หน้าที่หลักของ อสม. ขึ้นตรงกับ รพ.สต. บ้านในดง คอยช่วยเหลือเจ้าหน้าที่เท่าที่ทำได้ “ที่อยู่ประจำห้องยา คอยช่วยหมोजัดยา” ที่เพ็ญจันทร์ว่า

“ส่วนพี่คอยช่วยวัดความดัน ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง” พี่บุญญาพูดขึ้นบ้าง

นั่นคือหน้าที่ของพวกเขายามมาอยู่เวร แต่งานของพวกเขาไม่ได้มีเพียงเท่านั้น เพราะ อสม.แต่ละคนมีเขตบ้านรับผิดชอบไม่น้อยกว่า 10 หลังคาเรือน และในกรณีของทั้งสอง คน ยังเป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือ อพส. ด้วย แม้โครงการจะเริ่มมาตั้งแต่ปี 2548 และเสร็จสิ้นภารกิจไปแล้ว แต่พวกเขายังคงยึดถือเป็นภารกิจที่ต้องทำ

“กลุ่มผู้สูงอายุติดเตียง ผู้พิการ ทุกเดือน พวกเราต้องเลือกเคส เพื่อพาหมอกายภาพ

ลงไปดูอาการ ส่วนในวันปกติทั่วไป ต้องคอย สอดส่องดูแล ไปดูแลการกินยา ความเป็นอยู่ เจ็บไข้ได้ป่วยก็ซื้อของไปเยี่ยม” พี่บุญญาเล่า

ตำบลบ้านในดงมี อสม. 58 คน ล่าสุด พวกเขาทั้งสองยังอยู่ในกลุ่มแกนนำที่ไปอบรม ‘care giver’ เมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา โดยอบรมเป็นเวลา 70 ชั่วโมง ที่โรงพยาบาล ท่ายาง

“เราส่งไปหมู่บ้านละหนึ่งคน อบรม การดูแลผู้ป่วยติดเตียงที่บ้าน สอนการปฏิบัติ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน อย่างปั๊มหัวใจก็สามารถทำได้ ทั้งยังได้รับวุฒิบัตรมาด้วย”

พูดคุยแล้ว พวกเขาเป็นทั้งเพื่อนและผู้ดูแลยามเจ็บไข้ได้ป่วย อย่างที่เพ็ญจันทร์ว่า ผู้ป่วยบางคนลูกหลานไม่ว่าง ก็เข้าไปดูแล ไปรับยาให้ เรียกว่าไม่มีทิ้งกัน

นอกจากนี้ ก็ได้พวกเขานี้แหละคอย สนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุที่จัดขึ้นในทุก วันพฤหัสบดีแรกของเดือน ในงานพวกเขาจะ ไปช่วยนាំกิจกรรมนันทนาการ พาออกกำลังกาย สร้างเสียงหัวเราะและรอยยิ้มอยู่ร่ำไป...

ชมรมผู้สูงอายุ



(จากซ้าย) สุภาพร ประสมศรี, โสภา จันทรน้อย, พิมพรรณ แซ่โจ้ว, เสรีนา จันเมือง, น้อย อุณใจดี, ปิ่น ลำทะแย้ม และสำเนียง พุ่มงาม

ในยามเย็นกลุ่มผู้สูงอายุจะมาพบกันที่ ศาลาเนกประสงค์ตรงข้ามที่ทำการ อบต. บ้านในดง พวกเขามาเพื่อออกกำลังกาย ด้วยหลายคนได้ลองทำเป็นกิจวัตร และ พบว่าการออกกำลังกายช่วยให้ร่างกายดีขึ้น

เวลาทำไม้ง่ายๆ พนักงาน อบต. ยกเครื่องเสียงมาตั้งรอกทำไว้ก่อนแล้ว ชาติก็แต่นางเอกของเรื่อง ไม่นานนักมอเตอร์ไซด์คันแล้วคันเล่า นับรวมได้ถึง 7 คัน มาจอดอยู่หน้าศาลา พลันลุ่มเสียงพูดคุยก็นิ่งขึ้น พร้อมกับเสียงหัวเราะ

ฉันพบกับ สุภาพร ประสมศรี, โสภา จันทรน้อย, พิมพรรณ แซ่โจ้ว, เสรีนา จันเมือง, น้อย อุณใจดี, ปิ่น ลำทะแย้ม และ สำเนียง พุ่มงาม สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ยี่ว่านี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

ทั้งหมดยืนเรียงแถวหน้ากระดานสองแถว

เสียงเพลงดังขึ้น แต่ละคนขยับท่าทางไปตาม จังหวะ พลั้วไหวไปตามทำนองเพลง

“เป็นการเดินลีลาศ แต่เดินแบบไม่มีคู่” ป้าเสรีนา ในฐานะประธานชมรมผู้สูงอายุ บอกกับฉัน

หลังจากโซ่เดินได้ 3 เพลง ทั้งหมดก็นำ นั้่งพักกินขนม นั้่นจึงเป็นจังหวะให้ฉันได้ ซักถามความเป็นมา ทุกคนช่วยกันเล่า ฟังแล้ว เพลินดีทีเดียว

แรกเริ่มเดิมทีผู้สูงอายุในตำบลรวมตัวกัน ไปสมัครเข้าชมรมผู้สูงอายุของอำเภอย่าง กระทั่งเดือนมีนาคม 2543 ผู้สูงอายุตำบล บ้านในดง 36 คน รวมตัวจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ ของตำบลขึ้น เพื่อมาสังสรรค์ ทำกับข้าวกิน ร่วมกันทุกเดือน เดือนละหนึ่งครั้ง บริเวณ อนามัย หรือ รพ.สต.บ้านในดง

“ตอนที่แยกตัวมา ตั้งประธานคนแรกชื่อ



บุญเลย เชื้อวงศ์ ตอนนี้เสียชีวิตไปแล้ว”
ป้าพิมพ์พรรณว่า

กระทั่งต่อมาทาง อบต.เห็นว่า ไหนๆ ก็
มารวมตัวกันประจำ เลยจัดการเดินแอโรบิก
ขึ้น จ้างคนมาสอนเต้น ผู้สูงอายุก็มาเดิน
กับเขาด้วย

“แต่เพลงมันแรง ไม่ไหว ให้วัยรุ่นเขา
เต้นกัน” ป้าเสริมพูดพลางสายหน้า

ทางชมรมย้ายเข้าไปทำกิจกรรมในวัด
แต่หลายครั้งเสียงดังไปรบกวนพระ กระทั่ง
ในปี 2550 พระครูบวรกิจโกศล หรือ
หลวงพ่อดัด ได้สร้างอาคารปาวโรอุปถัมภ์
เป็นอาคารอเนกประสงค์ ชมรมผู้สูงอายุก็มา
ใช้ที่นี่ทำกิจกรรมแทน

ชมรมดำเนินกิจกรรมเรื่อยมา พบปะ
สังสรรค์ตามวาระโอกาส กระทั่งในปี 2557
ทาง อบต.บ้านในดงไปเห็นการเดินลีลาศ และ

คิดว่าจะน่าจะมาปรับเข้ากับกลุ่มผู้สูงอายุได้
เลยจ้างครูจากชมรมสอนเต้นลีลาศให้

“สอนมา 2 ชุดแล้ว พอเป็นกันก็รวมตัว
กันเอง เดินแบบไม่มีครูนี้แหละ” ป้าสุภาพรพูด
พูดถึงสมาชิก จึงรู้ว่าชมรมผู้สูงอายุตำบล
บ้านในดงมีมากถึง 255 คน แต่ส่วนใหญ่ติด
เลียงหลาน ไม่สะดวกที่จะมาทำกิจกรรม
คงเหลือเพียงตัวหลักที่ชื่นชอบและมาประจำ
อยู่ระหว่าง 10-20 คน พบกันที่ศาลานี้
ทุกวันจันทร์ อังคาร พุธ ตั้งแต่เวลาห้าโมงเย็น
ถึงหนึ่งทุ่ม

“ติมากเลยนะ พูดแล้วเหมือนโกหก
เมื่อก่อนป้าปวดในสัน ไปรักษากินยาเสียเงิน
มาก เขี่ยบอิฐเผาไฟบิบนวดก็ไม่หาย แล้ว
วันหนึ่งมานั่งดูเขาเต้น ป้าก็ว่าทำแบบนี้ป้าเดิน
ได้ เลยลองเต้น เชื้อใหม่ไม่กี่ครั้ง อาการปวด
หายไป” ป้าเสริมเล่าประสบการณ์ของตัวเอง



ขณะที่ป้าน้อยเสริมว่า การมาเต้น ทำให้พวกเธอกล้าแสดงออก จากเมื่อก่อนไปไหนก็ไม่ร่วม มาวันนี้สบายมาก ให้เต้นก็เต้น ทำอะไรที่ไม่เป็นการทรมานสังขาร ก็ยินดีทำ นอกจากการเต้นแล้ว กิจกรรมรวมกลุ่มของชมรมผู้สูงอายุในแต่ละเดือนก็ยังมีย่อยเป็นการพบปะสังสรรค์ สอนทำงานฝีมือ ขนมกินข้าว พูดคุยลัทธิเพะระ

ความผูกพันของชมรมยังสะท้อนผ่านกิจกรรมอีกตัวหนึ่ง คือฅาปนกิจสงเคราะห์ชมรมผู้สูงอายุตำบลบ้านในดง ซึ่งจะเก็บ

สมาชิกคนละ 20 บาท เมื่อมีคนเสียชีวิต “ถือว่าเพื่อนให้เพื่อน ช่วยเหลือกันตามอัธยาศัย ได้ครั้งหนึ่งราว 5,000 กว่าบาท ไม่รวมกับฅาปนกิจสงเคราะห์ของตำบลที่เก็บครัวเรือนละ 50 บาท” ป้าเสริมว่า

ว่าแล้วป้าพิมพ์พรณก็สะกิดป้าเสริมพลางว่าถ้าตัวเองเป็นอะไรไป เงินนี้ขอมอบให้กับชมรมผู้สูงอายุไว้ทำประโยชน์ต่อไป ไม่ต้องไปให้กับครอบครัว

ที่สุภาพรฟังแล้วก็บอกให้ฉันเป็นพยานกับเขาด้วยอีกคน...



គេរដ្ឋកិច្ចមុន

Economy



ที่นี้เด่นเรื่องเกษตรกรรม สินค้าส่งออก
หลักเห็นจะไม่พ้นกล้วยหอมทอง ขึ้นชื่อลือชา
ถึงขนส่งขายในร้านสะดวกซื้อชื่อดัง แล้วยังมี
เรื่องการแปรรูปอีกที่น่าสนใจ และเมื่อยึดโยง
กับเกษตรกรรมแบบนี้ พวกเขาต้องมีปัญหาคับ
ไวใช้ด้วย ชนิดที่ว่าหยิบใส่อะไรก็งาม ว่าแล้ว
ลองไปดูกันเลยว่าฉันเอาอะไรมาฝากบ้าง...





สวนกล้วยหอมทอง

มองไปทางไหนก็เห็นดงกล้วย ทั้งที่เพิ่งปลูกใหม่ และยืนต้นรอออกเครือ บ้างไซว์เครือสวยเด่นเป็นสง่า ฉันมีนัดกับเกจิเรื่องกล้วยที่ไม่กล้วยอย่างที่คิด เพราะกว่าจะชูเครืองามอย่างที่เห็น ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย

ฉันมาถึงสวนกล้วยหอมทองขึ้นชื่อของบ้านในดง รถมอเตอร์ไซด์จอดนิ่งอยู่ เชื่อว่าเป็นของเจ้าของสวน สงสัยเสียงเรียกอยู่ครู่หนึ่งก็ได้ยินเสียงฝีเท้าสวบสาดตรงมาหา ระหว่างทางเห็นใบแกตตรงไหนก็ใช้มีดขอลในมือหันฉับด้วยความทะมัดทะแมง จนเมื่อพบกันใกล้ๆ จึงรู้ว่า เสรีน ขวัญเมือง เจ้าของสวนอายุอานามมากแล้ว แต่กำลังวังชายังดีเหมือนสาวรุ่น



ป้าเสริมเล่าว่า เริ่มทำสวนกล้วยหอมทอง เมื่อราว 14 ปีก่อน บนพื้นที่กว่า 15 ไร่นี้ เมื่อแรกนั้นเคยทำมะนาว แต่ที่ใช้สารเคมี มาก เลยตัดสินใจเลิกทำ หันมาปลูกกล้วยหอมทองอย่างเดียว

“แปลงด้านหน้าที่ติดถนนมันแคบ น้ำท่วมบ่อย ป้าเลยรื้อกล้วยออกแล้วปลูกมะม่วง น้ำดอกไม้” ป้าเสริมว่า

วัฏจักรของกล้วยนั้น เพียง 5 เดือนก็เริ่มออกเครือ พอเข้าเดือนที่ 8-10 ก็เริ่มตัดได้

“เมื่อตัดเครือแล้ว เราต้องตัดต้นด้วย แล้วขุดหน่อมันไปปลูกใหม่ เหลือไว้ที่เดิม 1 หน่อ อันนี้เรียกว่าเครือที่ 2 ส่วนหน่อที่ขุดไปปลูกที่ใหม่เรียกว่าเครือที่ 1 โดยถ้าเป็นเครือที่ 2 หรือ 3 ลูกจะสั้นลงเรื่อยๆ เลยเอาแค่ถึงเครือที่ 3 เพราะหลังจากนั้นผลผลิตจะไม่ได้คุณภาพ แล้วพวกเครือ 2 เครือ 3 จะออกผลไวกว่าเครือแรก” ป้าเสริมอธิบายวงจรกล้วยที่ไม่กล้วยให้ฟัง

เมื่อเริ่มขึ้นต้นแล้ว ต้องหมั่นดูแล เหมือนอย่างวันนี้ที่ป้าเสริมมาตัดแต่งใบที่เสียออก เพื่อกันการแย่งธาตุอาหาร



เสรีน ชาวญเมือง

ฉันลองถือมีดขोที่ป่าเสรีนวางไว้กับพื้น
สวมบทชาวสวนลองแต่งใบกับเขามั่ง แต่
อนิจจว่าเป็นของปลอม เจียนแล้วไม่ขาดนิ้ว
เหมือนตัวจริง ต้องสอนกันหลายปาก จึงจะ
หั่นนิ้วได้เหมือน

กระนั้นป่าเสรีนว่า สวนแห่งนี้มีเชื้อรา
เยอะ เพราะปลูกข้าวที่ เลี้ยงต้องใช้ธาตุอาหาร
และยาบ้างเล็กน้อยในตอนที่กำลังงอกยังเล็ก
โดยสมัยที่ปลูกใหม่ๆ นั้น กล้วยหอมทองของ
ป่าเสรีนส่งไปขายไกลถึงญี่ปุ่น แต่วันนี้ส่งอยู่
ในประเทศเท่านั้น

“ถ้าเรามีกกล้วยแก่ ก็โทรตามเขามาตัด
เลย ทุกอาทิตย์ครั้งละ 500-1,000 ลูก
นับลูกขายเอา ตอนนี้ได้ลูกละ 2.7 บาท
เงินเข้าทุกวันศุกร์” ป่าเสรีนเล่า

การปลูกกล้วยของป่าเสรีนต้องม
ีการวางแผนและคำนวณไว้เป็นอย่างดี เพื่อให้
มีกล้วยออกทุกสัปดาห์ แค่นั้นก็อยู่ได้สบาย
มีความสุข ยามเย็นแอบไปออกกำลังกาย
ร่วมกับชมรมผู้สูงอายุได้ แม้สมาชิกชมรม
จะแอบแซวมาว่าประธานมีภารกิจเยอะ
เลยแอบบอยหน่อย แต่ความสนิทสนมยัง
เหมือนเก่านะ ฉันว่า...



โรงงานแพ็คกล้วย N&N fruits





พัชรา - อาคม คงกระเรียน

เหมือนจะเป็นเรื่องบังเอิญ ชีวิตชาวเมือง
อย่างฉันผูกพันกับร้านสะดวกซื้อ แม้แต่ผลไม้อะไร
ยังต้องซื้อในนั้น มะม่วงน้ำปลาหวาน ผักร้าง
หรือกล้วยหอม

กล้วยหอมนี้ทำให้ฉันแปลกใจอยู่เหมือนกัน
เพราะกลายเป็นสินค้ายอดฮิต ฉันมักซื้อติดไว้
เป็นมือเช้า แต่หลายครั้งต้องผิดหวัง เพราะ
เกลี้ยงชั้นวาง

กระทั่งมาที่บ้านในดง ปลัดเอ๋ยฉันมาว่า
ที่นี่มีโรงงานกล้วยหอมส่งเซเว่นอีเลฟเว่น
ซึ่งทำให้ฉันประหลาดใจ เพราะเป็นลูกค้า
เจ้าประจำ แต่ไม่เคยพลิกของไปดูด้านหลัง
เลย กระทั่งกลับจากบ้านในดงแล้วมาพลิกดู
ไข่งริงๆ ด้วย กล้วยหอมจากบ้านในดงมาขาย
ไกลถึงตลาดพร้าว

วันนั้นฉันได้รับการแนะนำให้รู้จักกับ
พัชรา คงกระเรียน รองผู้จัดการห้างหุ้นส่วน

จำกัด เอ็น แอนด์ เอ็น พรท์ส ขณะที่ **อาคม
คงกระเรียน** ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนฯ ดิดูระบุอยู่
ข้างนอก

“ที่มาชื่อ N&N คือพีชี่หนอย กับน้อง
คือคุณอาคม ซึ่งเป็นแฟนพี่ แล้วลูกเราก็ชื่อตัว
N เหมือนกันอีก เลยเอามาตั้งเป็นแบรนด์”
พี่พัชรว่า

ย้อนกลับไปนั้น พี่อาคมเคยทำงานอยู่ที่
สหกรณ์การเกษตรท่ายาง จำกัด เป็นหัวหน้า
การตลาด รับซื้อผลผลิตของชาวไร่ส่งให้กับ
เซเว่นอีเลฟเว่น รวมถึงโรงแรมอีกหลายแห่ง
แล้ววันหนึ่งเขาก็ออกมา เพื่อทำธุรกิจของ
ตัวเอง งานใหม่นั้นยังคงอยู่กับผลผลิต
ทางการเกษตร โดยหากกล้วยที่ไม่สวยนักส่งให้
คู่ค้าที่เป็นโรงงานเค้กเพื่อแปรรูป วันหนึ่งทาง
ซีพีโทรมาบอกว่ากล้วยไม่ได้มาตรฐาน ขอให้
ช่วยดูให้ แต่พี่อาคมตอบกลับไปว่าลาออก



แล้ว เลยมีการต่อรองกัน ที่สุดท้ายสมาคมจัดหากล้วยส่งให้ และขอแพ็คเกจเอง ทางซีพีก็ตกลง จากวันแรกจนวันนี้ ก็บอกว่ามาแล้ว

ทุกวันนี้เอ็นแอลเอ็นมีทีมออกหากกล้วย 5 ทีม กระจายกันไปดูแลแปลง โดยพิจารณาแปลงที่เดินทางสะดวกเป็นลำดับแรก จำนวนต้นเป็นลำดับที่สอง นอกจากนี้ทีมต้องรู้ระยะเวลาการใส่ปุ๋ย โรคของกล้วย ต้องรู้ควบคุมทั้งหมด

"ชาวสวนส่วนใหญ่ที่มาเสนอ เราจะรับเป็นสมาชิกไว้ก่อน แล้วไปประเมินอีกรอบ ถ้าเป็นกล้วยตกรวด ก็ยังรับอยู่ เพราะยังมีตลาดอื่นรองรับ" พี่พัชราเล่า

กล้วยหอมที่เลือกตัดจะมีอายุที่ 80% เท่านั้น บางลูกยังติดเหลี่ยมนิดหน่อย โดยคัดกล้วยขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 เซนติเมตร ยาว 15 เซนติเมตร เพื่อส่งเซเว่นอีเลฟเว่น วันละ 50,000 ลูก โดยทุกวันนี้ต้องส่งไปที่



โชคชัยร่วมมิตร ย่านวิภาวดี ซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้า โดยรถของเอ็นแอนด์เอ็น จะออกรอบแรกในเวลาบ่ายสองโมง และรอบสองในเวลาสี่ทุ่ม

“ถ้าวันไหนมีไม่ครบ ต้องรีบแจ้งไปก่อน ไม่งั้นเราจะโดนค่าปรับ อย่างช่วงหน้าร้อนที่ผ่านมา ผลผลิตไม่ค่อยมี ได้แค่วันละ 20,000 ลูก อย่างเก่งไม่เกิน 30,000 ลูก และกล้วยแพงมากจนต้องขอปรับราคา” พี่พัชรพุดชื่นคล้ายรู้ว่าฉันทกำลังจะถาม

ในโซนอำเภอท่ายางมีชาวสวนกล้วยมากกว่าร้อยคนที่ขายกล้วยให้เอ็นแอนด์เอ็น เพียงแค่แจ้งมาก็จะมีทีมงานไปตัดให้ถึงสวน ตัดเป็นหวี แต่นับขายเป็นลูก เมื่อได้มาก็ต้องมาล้าง แล้วพักไว้หนึ่งคืน รุ่งเช้าเอามาบ่มในตู้ ทั้งไว้ 20 ชั่วโมง ให้กล้วยเหลือง จากนั้นบรรจุใส่ถุงที่เซเว่นอีเลฟเว่นทำให้

ฉันทมองดูพนักงานที่ยังคงสาละวนในกิจของตน ทั้งหมดเป็นคนตำบลบ้านในดง

นับรวมกว่าร้อยชีวิต พวกเขาได้ทำงานใกล้บ้าน มีเงินจุนเจือครอบครัว อย่างน้อยๆ ก็วันละ 300 บาท อ้อ แต่พี่พัชรบอกว่า ช่วงทดลองงาน 3 เดือน จะได้วันละ 250 บาทไปก่อน

ณ เวลานั้น พี่พัชรว่าทางโรงงานกำลังทำ GMP หรือหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร แต่ยังไม่ผ่าน เพราะยังไม่มีเครื่องกรองน้ำประปา ด้วยน้ำที่นี้ส่วนใหญ่เป็นน้ำประปาใต้ดิน จำเป็นต้องติดถังพัก และมีตัวกรองอีกชั้น นอกจากนี้ก็ต้องไปยังต้องทำโรงจอตกรให้พนักงาน กับอีกหลายสิ่งอย่างที่ตามมา

ก่อนจากกันฉันทถามว่าอะไรทำให้กล้วยขายดี พี่พัชรว่ากล้วยหอมทองต้องของอำเภอท่ายาง จัดว่าอร่อยที่สุด ดินดี เนื้อดี แนนกว่าของที่อื่น ฉันทก็ว่าใน ในฐานะลูกค้าคนหนึ่ง...

บ้านกล้วยฉาบ



ยังอยู่กันที่เรื่องกล้วยๆ รอบนี้ฉันมาที่ร้านขายของชำ ที่เปิดขายกล้วยเดี่ยว อาหารตามสั่งไว้พร้อมสรรพ แต่วันที่ฉันไปถึงเจ้าของขออนุญาตหยุดขายอาหารหนึ่งวัน กระนั้นเตาด้านหลังยังคงเปิดไฟร้อน กล้วยดิบที่ปอกไว้วางพูนตะกร้า รอที่จะนำลงทอด

เวลานั้นฉันได้พบกับ **สมใจ อิ่มอ้วน** และ **เสริม อิ่มอ้วน** สามีกรยาเจ้าของร้าน และเจ้าของผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่ยังไร้แบรนด์ รวมถึง **ระเบียบ แสงเงิน** ลูกพี่ลูกน้องของลุงเสริมที่มาช่วยทำกล้วยฉาบ

ป้าสมใจทำกล้วยฉาบมาได้ราว 3-4 ปีแล้ว ด้วยที่แรกมีกลุ่มในหมู่บ้านกระจิ่วที่ตำบลท่ายาง มาส่งขายที่ร้านชำของตัวเอง กระทั่งเขาไม่ได้มาส่ง ก็เลยเกิดความคิดทอดขายเอง

“ตอนที่เขามาส่งนั้นเป็นแบบเกล็ดน้ำตาล หมออนามัยไม่ชอบให้ชาวบ้านกิน เพราะคนบ้านเราเป็นเบาหวานกันมาก” ป้าสมใจว่านั่นจึงเป็นที่มาให้ป้าสมใจดัดแปลงลองผัดลองทอดเอง จนได้ผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบของตัวเอง เป็นกล้วยฉาบหวานน้อย กินอร่อยกำลังดี

เคล็ดลับของป้าสมใจอยู่ที่การใช้กล้วยหอมดิบ โดยถ้าเป็นกล้วยน้ำว้า เนื้อจะแข็งเกินไป รับประทานยาก เช่นเดียวกับยอดขายที่ได้เข้า ผิดกับกล้วยหอม

กล้วยหอมที่ป้าสมใจใช้ก็มาจากคนกันเอง คือกล้วยตกเกรดที่โรงงานเอ็นแอนด์เอ็นคัดออก เมื่อได้มาแล้ว ก็นำมาปอกเปลือก แล้วแช่น้ำทั้งลูก เพื่อล้างยางออก จากนั้นนำมาหั่นเป็นชิ้นบาง ใส่ลงในกะละมัง







สมใจ และ สริม อิ่มอ้วน

ที่มีน้ำสะอาด ขั้นตอนนี้จะใส่ส่วนผสมอาหารลงไปเล็กน้อย เพื่อให้กล้วยเหลืองนากิน ก่อนนำไปทอด เมื่อทอดจนสุกให้นำขึ้น ผึ่งลมจนเย็นได้ที่ ค่อยตั้งกระทะน้ำตาล ไม่ต้องเคี่ยวจนข้นเหนียว เพราะไม่ต้องการเกล็ดน้ำตาล

สินค้าที่ทำขึ้นนั้น ล้วนเป็นการทำตามออเดอร์ สั่งกันเป็นกิโลกรัม แล้วปัสมใจจะกันส่วนที่เหลือบรรจุใส่ถุงเล็กขายในร้านชำของตัวเอง ถุงละ 10 บาท

“ถ้าต้องการให้บรรจุพร้อม ปากก็ทำส่งแม่ค้าถุงละ 8 บาท เอาไปขาย 10 บาท เท่ากัน” ปัสมใจว่า

ทุกวันนี้ ปัสมใจมีออเดอร์ไม่เว้นในแต่ละวัน อย่างน้อยก็ 10 กิโลกรัม ขายเป็นกิโลกรัมที่ 120 บาท บางทีแม่ค้าก็สั่งเผือกส่งมัน ปัสมใจก็ทำให้ วัตถุดิบก็ซื้อที่ตลาดหนองบัวโคกนี่เอง

อย่าว่าจ้างเลย สินค้าของปัสมใจขายหมดตลอด บางทีไม่มีเวลาบรรจุถุงเล็กขายหрок มีคนมาเหมาเป็นกิโลกรัมหมดก่อน อย่างหมอนามัย และ อบต.บ้านในดง ก็เป็นลูกค้าชั้นดี ทั้งซื้อไปฝาก ทั้งโฆษณาให้คนมาซื้อไปเป็นของฝาก

ทุกวันนี้ครอบครัวของปัสมใจมีรายได้เล็กๆ น้อยๆ เพิ่มเติมจากผลิตภัณฑ์เหล่านี้เฉลี่ยเดือนหนึ่งกำไร 7,000 ถึง 8,000 บาทเท่านี้ทุกคนก็พอใจแล้ว อยู่ได้มีกินมีใช้

ต้นทุนชีวิตไม่มาก ที่เหลือก็เก็บไว้เป็นทุนรอน ว่าแล้วฉันถือโอกาสอุดหนุน แต่ต้องผิตหวัง เพราะปัสมใจบรรจุใส่ถุงให้มากมาย ไม่คิดเงินสักบาทเดียว ลุงเสริมบอกว่าถ้าอยากอุดหนุน ให้มารอบหน้า ตอนนั้นจะซื้อเท่าไร ก็จะทำให้ซื้อเลย...

สหกรณ์ปุ๋ยอินทรีย์หมอดิน (ตรามะนาวทอง)

เป็นตำบลเกษตรกรรมทั้งที่ ถ้าไม่มีปุ๋ยใช้เองในตำบลคงเสียชื้อแน่ ฉ้นเดินทางลัดเลาะเข้ามาสุดถนนคอนกรีตจึงได้พบกับโรงเรียน และลานตากขนาดใหญ่ กองปุ๋ยสีดำคล้ำตั้งตระหง่าน ดูท่าจะใกล้ได้ใช้เต็มแก่

ฉ้นพบกับ **ไข่ ทับน้อย** สมาชิกสหกรณ์ปุ๋ยอินทรีย์ตรามะนาวทอง เขาเป็นชายชรารูปร่างสูงใหญ่ ยืนกรำงานในโรงปั้นเม็ดปุ๋ย แก่อยู่กับสหกรณ์นี้มาตั้งแต่เริ่มต้น สมัยนั้นยังเป็นแค่กลุ่มเล็กๆ ไม่ใช่สหกรณ์เช่นทุกวันนี้

ลูงไข่เล่าว่าเมื่อก่อนเกษตรกรต้องการใช้ปุ๋ยหมัก ทางกำนันจึงเริ่มระดมชาวบ้าน 20-30 คน จำนวนไม่ทราบแน่ชัด เพราะเวลาล่วงเลยมานานมากแล้ว ทั้งหมดมารวมตัวทำ

ปุ๋ยหมักจากขี้หมูขี้ไก่และแกลบ ทำแล้วแบ่งกันไปใช้

ต่อมามีโครงการของผู้ว่าราชการจังหวัดให้งบประมาณ 4 ล้านบาทกับทางตำบลหลังจากพูดคุยจึงสรุปว่าทำโรงปุ๋ย โดยนำเงินที่ได้มาสร้างโรงเรียนบนที่ดินสาธารณประโยชน์และซื้ออุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น

จากนั้นจึงระดมสมาชิก เปิดให้ซื้อหุ้นละ 10 บาท ซื้ออย่างน้อย 10 หุ้น แต่ไม่เกิน 100 หุ้น โรงงานปุ๋ยเปิดดำเนินการเมื่อปี 2550 จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ผลิตปุ๋ยอินทรีย์หมอดิน ส่วนสูตรปุ๋ยตั้งต้นมาจากพัฒนาที่ดิน แล้วนำมาปรับปรุง จนได้สูตรที่ลงตัว ทำจากขี้วัว ขี้หมู ขี้ไก่ ขางอ้อย โดยจำ



สมาชิกมาทำงานวันละ 300 บาท ผลิตทุกวัน เว้นวันหยุดเสาร์และอาทิตย์

“วิธีทำให้น้ำขางอ้อยมาหมักรวมกับขี้หมู ขี้ไก่ และขี้วัว อัตราส่วน 3:1:1:1 ปุ๋ยก็ นำมาผสมรวมกัน แล้วเติมหัวเชื้อ พด.1 เพื่อให้ย่อยสลาย และปุ๋ยยูเรียเพื่อเพิ่มธาตุอาหารหมักทิ้งไว้ 2 เดือน กลับกองทุก 15 วัน ก็เป็นอันใช้ได้ จากนั้นตากใส่ถุงเก็บไว้เพื่อรอเอาไปผสมวัตถุดิบเพื่อปั้นเม็ดอีกครั้ง” ลุงโซอธิบาย

สหกรณ์ขายปุ๋ยตราเมฆนาวทองให้สมาชิก ราคากระสอบละ 400 บาท คนทั่วไปราคา 420 บาท ชาวบ้านมักซื้อไปใส่กล้วย ใส่นาข้าว นอกจากนี้ยังมีลูกค้าที่ออเดอร์ทีละมาก ๆ ส่วนใหญ่มาจากทางใต้ ซื้อมาครั้งหนึ่งเป็นคันรถสิบล้อ

ฉันทถามลุงโซอิต่อว่า เมื่ออยู่ในรูปสหกรณ์ก็ต้องมีการให้เครดิตสมาชิกหรือไม่ ลุงโซ่ว่าให้ฉันทถามเอากับเจ้าหน้าที่บัญชีดีกว่า แกลย

นำฉันทมาที่ห้องทำงานฝ่ายบัญชี และนำให้ฉันทรู้จักกับ **รชตภรณ์ งามข้า** เจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์

หลังจากจัดแจงหาหน้าตาให้ฉันทดื่มคลายร้อน รชตภรณ์ก็เริ่มต้นเล่าว่า สหกรณ์ผลิตปุ๋ยอินทรีย์หมอดินมีกิจกรรมในรูปแบบเงินฝาก เงินกู้ คิดดอกเบี้ย และขายปุ๋ย ซึ่งทำและขายตลอดทั้งปี

การออมนั้น สมาชิกต้องฝากออมเท่ากันทุกเดือน ขั้นต่ำ 50 บาท โดยสามารถทำเรื่องออมเพิ่มขึ้นได้ในปีถัดไป แต่ไม่สามารถถอนน้อยลงจากเดิมได้







สุภาวดี จินดานุช และ รชตภรณ์ งามข้า

“พอเป็นแบบนี้ สมาชิกส่วนใหญ่ก็มักจะออมเท่าเดิมกัน” รชตภรณ์ว่า

ส่วนการปล่อยกู้ นั้น สหกรณ์จะปล่อยปีละ 2 ครั้ง ในเดือนมกราคมและเดือนกรกฎาคม คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี คำนวนดอกเบี่ยเท่ากันทุกงวด ครบ 6 เดือนเรียกเก็บหมดทั้งต้นและดอก แล้วค่อยปล่อยกู้ใหม่ นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไขว่าคนที่กู้ต้องซื้อปุ๋ยคนละ 10 กระสอบ

“แต่ล่าสุดที่ประชุมมีมติให้ทยอยส่งคืนรายเดือน แต่ยังไม่มีการทยอยส่งคืน ต้องรอติดตามต่อไป” เจ้าหน้าที่บัญชีว่า

ขณะเดียวกันสหกรณ์ยังปล่อยสินเชื่อปุ๋ยให้กับสมาชิก มูลค่าไม่เกิน 20,000 บาท โดยขายกระสอบละ 420 บาท แพงกว่าซื้อปกติ 20 บาท เพราะรวมดอกเบี่ยแล้ว จึงไม่คิดดอกเบี่ยอีก โดยรชตภรณ์บอกว่าปุ๋ยที่นี้แพงกว่าท้องตลาด เพราะกลักรันตีเลยว่าไม่มีดินผสม

ช่วงที่เรายืนคุยกันอยู่ สุภาวดี จินดานุช เจ้าหน้าที่สินเชื่อก็ขับรถเข้ามาพอดิ เธอว่าเพิ่งออกไปตามหนี้มา

“ช่วงต้นปีที่ผ่านมามีคนไม่ได้ออกไปตามหนี้มา”

สุภาวดีว่า

ข้อดีของการซื้อปุ๋ยที่นี้ยังมีในเรื่องของเงินปันผล ด้วยกำไรจากการขายปุ๋ย จะปันผลให้สมาชิกที่ถือหุ้น และเฉลี่ยคืนให้ผู้กู้และผู้ซื้อปุ๋ย

“ถ้าไม่มีกำไร ก็ไม่ปันผล เราขาดทุนมาหลายปี เพราะซื้อรถดักมา 700,000 บาท ต้องหักค่าเสื่อมอีกปีละ 100,000 บาท” เจ้าหน้าที่สินเชื่อพูดบ้าง

ทุกวันนี้สหกรณ์เปิดในวันทำการ หยุดวันเสาร์อาทิตย์และนักขัตฤกษ์ มีการประชุมทุกเดือน และมีประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง และปิดบัญชีทุกเดือนธันวาคม นอกจากนี้ยังบริหารในระบบกลุ่ม โดยปัจจุบันมีทั้งหมด 14 กลุ่มย่อย จากตำบลบ้านในดง 6 กลุ่ม และตำบลอื่นในอำเภอยะยา อาติ ตำบลหนองจอก ตำบลหนองบัว ตำบลมาบปลาเค้า

“เราแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อกระจายข่าวสารและรวบรวมเงินฝาก” รชตภรณ์ว่า

เมื่อหมดเรื่องซักถาม ฉันทขอทุกคนถ่ายภาพไปประกอบหน่วย ปรากฏว่าคนที่โดดเด่นแย่งชิงทุกคน ก็ลงขันนั้งและสองสาวนะขีดซ้ายไปเลย...

ปลูกผักพื้นบ้าน สร้างรายได้



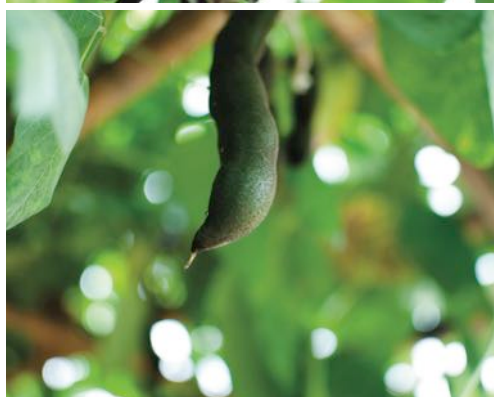
ผ่านไปมาในตำบลบ้านในดงก็สังเกตเห็น ผักหน้าตาแปลกประหลาดอยู่หลายจุด ชวนให้สงสัยว่าปลูกไว้โซ้ว หรือปลูกไว้กินกันแน่ กระทั่งได้คุยกับพี่ฝน จึงได้รู้ว่าพวกเขาเป็นกลุ่มปลูกผักพื้นบ้าน แต่ผักเหล่านี้ส่วนใหญ่ปลูกเป็นอาหารตามากกว่าที่จะเป็นอาหารท่องเที่ยวแล้วพี่ฝนก็พามาเจอกับตัวจริง

ปิยะวัฒน์ คำมูล เขาเป็นเกษตรกรตำบลและที่ปรึกษากลุ่มผักพื้นบ้าน เรียกว่าเป็นเจ้าสำนักก็ว่าได้

พี่ปิยะวัฒน์ไปช่วยราชการที่โครงการช้างหัวมันตั้งแต่ปี 2554 จนถึงประมาณปี

2556 โดยเข้าไปช่วยวางแผนผังการปลูกพืช

“ช่วงไปใหม่ๆ ยังไม่มีใครมาศึกษาดูงานมากเท่าไรนัก จนเริ่มมีคนมาดูงานมากขึ้น ตอนนั้นมีสับปะรด ไม้ผลอื่นๆ กับพืชผักสวนครัวทั่วไป เลยอยากเอาของแปลกๆ มานำเสนอ เลยลองสร้างซุ้มปลูกผักทรงสามเหลี่ยม สีเหลี่ยม ทรงสี่มโก่ แล้วหาพันธุ์พืชแปลกๆ จากศูนย์เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อสุพรรณบุรี แหล่งท่องเที่ยวบึงฉวากสำนักงานส่งเสริมเกษตรภาคใต้ จังหวัดสงขลาแล้วยังมีของที่อุบลราชธานี กาญจนบุรีด้วย” พี่ปิยะวัฒน์เล่า





ปิยะวัฒน์ คำมูล



ช่วงหลังที่ปิยะวัฒน์ไปช่วยงานที่โครงการ
สัปดาห์ละ 2 วัน เขาจึงเริ่มมีเวลามากขึ้น
เลยลองปลูกผักพื้นบ้านหน้าตาแปลกๆ
ที่ท้องตลาดไม่มี เพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์ขาย และ
ได้ลองหารีโอกับร้านโกลเด้นเพลส จนได้
บทสรุปที่น่าพอใจ มีการทำแพ็คเกจไปเสนอ
โดยทางร้านคิดค่าวางขายร้อยละ 25

ที่ปิยะวัฒน์เริ่มรวมกลุ่มทำธุรกิจนี้ตั้งแต่
ปี 2557 ช่วงก่อตั้งมีสมาชิก 10 กว่าคน ไม่มี
การรวมหุ้น กระจายกันไปปลูก กระทั่งในปี
2559 จึงจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
ผักพื้นบ้านในดง

พืชผักที่ปลูกมีตั้งแต่น้ำเต้า ดอกชมจันทร์
มะเขือยักษ์ มะเขือกินใบ มะเขือจาน มะรุม
หอมยาว พักยักษ์ พักข้าว บวบ กระเจี๊ยบขาว
หมามุ่ยอินเดีย แคแดง แคขาว เน้นปลูกตาม
ฤดูกาล

“เมื่อผลผลิตได้ที่ เราเก็บเมล็ดพันธุ์
นำมาล้าง ตากให้แห้ง แล้วจ้างคนบรรจุ”

ที่ปิยะวัฒน์ว่า

นอกเหนือจากร้านโกลเด้นเพลส กลุ่มยัง
เปิดช่องทางการตลาดผ่านอินเทอร์เน็ตด้วย
โดยสมาชิกที่นำเมล็ดมาขายจะถูกหักร้อยละ
20 เพื่อเข้าบัญชีกลุ่มไว้

“เราพยายามให้สมาชิกปลูกอะไรที่ไม่ซ้ำ
กัน บางคนปลูกสำเร็จ บางคนก็ไม่ ตอนนี้เรา
มีเมล็ดพันธุ์ประมาณ 30 ชนิด ของหนึ่งขาย
35 บาท ส่วนถ้าซื้อผ่านอินเทอร์เน็ตจะถูกลง
เหลือเพียง 20 บาท”

ฉันขออนุญาตที่ปิยะวัฒน์เดินชมพืชผัก
หน้าตาแปลกเหล่านี้แบบใกล้ชิด เห็นผลบวบ
ลูกฟัก แต่ละลูกล้วนใหญ่โตเกินจะกิน เลยชัก
สงสัยว่ากินได้ไหม

“อย่างฟัก บวบ นี่ต้องกินตั้งแต่มันยังน้อย
ถ้าผลแก่โตขนาดนี้ ไม่กินกัน ส่วนหมามุ่ยอินเดีย
นี่ติดกินกันอยู่ช่วงหนึ่ง ตอนนี้ขาดไปแล้ว”

เรียกว่าเป็นอาหารตามากกว่านั้นแหละ...



เศรษฐกิจแบบตั้งรับ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง



ฉันตีความเอาเองนะว่า การประหยัด
ถือเป็นรายได้ทางหนึ่ง

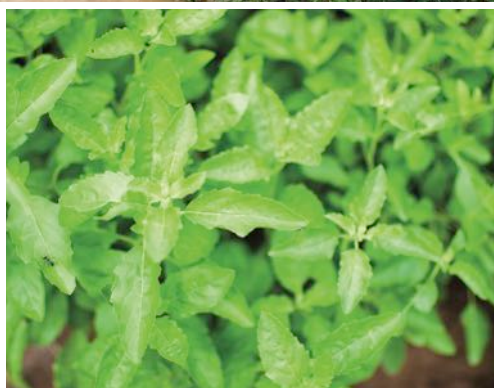
ที่นี่ทุกหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจ
พอเพียง แต่ที่โดดเด่นกว่าใครก็ต้องหมู่ที่ 5
บ้านในดง นำเสียดายที่ **ปรีชา สงคราม**
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 บ้านในดง ซึ่งเป็นประธาน
กลุ่ม ติดถูระ เลยขอให้พี่ฝนช่วยควานหาใคร
สักคนมาเล่าเรื่องให้ฉันฟัง แล้วก็ไม่ใช่ใคร
ที่ไหน เพราะ **โสภา ประสมศรี** หรือป้าน้อย
เป็นเจ้าของโฮมสเตย์ที่ฉันพักอาศัยด้วย แต่
ฉันไม่รู้เลยว่าป้าน้อยเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ฉันมาหาป้าน้อยที่บ้านของ **สาคร**
สว่างอารมณ์ ซึ่งป้าสาครก็เป็นหนึ่งใน
ครัวเรือนสมาชิกด้วย

ย้อนไปในปี 2552 พัฒนกรอำเภอได้
งบประมาณ จัดอบรมหมู่ที่ 5 เป็นหมู่บ้านแรก
โดยส่งเสริมให้ชาวบ้านออมเงินวันละบาท
จัดตั้งเป็นกลุ่มออมทรัพย์ มีสมาชิก 30 คน
ทำเป็นครัวเรือนตัวอย่าง

“เขาพาแกนนำไปอบรมดูงาน สอนทำ
น้ายาซักผ้า บัญชีครัวเรือน การถนอมอาหาร
การปลูกผัก เมื่อกลับมาก็ให้เริ่มปฏิบัติในบ้าน
ตัวเอง โดยทางอำเภอจัดหาพันธุ์ผักสวนครัว
มาให้” ป้าน้อยเล่า

ชาวบ้านเริ่มปลูกในสิ่งที่กิน มีหลากหลาย
ทั้งพริก มะเขือ กะเพรา และยังออมเงินกัน
ทุกวันที่ 15 ของเดือน





โสภณา ประสมศรี





“ตอนนี้ออมกันอยู่ 49 คน เงินออมก่อนหน้านี้เริ่มแรกให้สมาชิกที่เป็นหนี้กู้ยืมไปปลดหนี้ไม่ได้มากมายอะไร แค่คนละพันบาท ทอยยคืนเดือนละ 200 บาท คัดดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อเดือน ก็ช่วยกันไป” ป้าสาครช่วยเสริม

นอกจากนี้ ในปี 2553 หมู่บ้านได้รับงบประมาณจากโครงการ SML เป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท และตกลงกันว่าจะเลี้ยงหมู

โดยนำไปสร้างโรงเรือน 96,000 บาท แล้วเก็บหุ้นเพิ่มจากสมาชิก เพื่อนำมาซื้อหมูพันธุ์เนื้อจำนวน 20 ตัว ในปีๆ หนึ่ง กลุ่มจะขายหมูได้ 2 ชุด มีกำไรก็นำมาปันผลกัน

พูดคุยอย่างเดียวไม่ค่อยเห็นภาพ ฉันทึ่งถือวิสาสะไปเยือนครัวเรือนสมาชิกเสียหน่อย ไปดูพืชผักสวนครัวที่เขาปลูก ดูลืว่าจะงามขนาดไหน...

น้ำคือชีวิต

Water supply



ที่ตำบลบ้านในดงใช้ประปาหมู่บ้าน ซึ่ง
ดึงมาจากน้ำใต้ดิน ผ่านกระบวนการกรอง
ยามที่ฉันเดินทางไปมา ก็มักเห็นแทงก์น้ำใหญ่
ตั้งตระหง่านอยู่กลางเขากระจุยที่ยื่นเด่นเป็น
ฉากหลัง คนที่นี่เขาจัดการการใช้น้ำกันเอง
ดูแลกันและกัน...



ประปาหมู่บ้าน

คนตำบลบ้านในดงใช้น้ำได้ดินมาทำประปา แจกจ่ายกันไปตามบ้าน กับเรื่องนี้ฉันได้รับการแนะนำให้รู้จักกับ **ลุงกบ อยู่ฉิม** หรือ **ลุงกบ** ซึ่งไม่ใช่คนอื่นคนไกล ด้วยลุงกบทำงานอยู่ที่ อบต.บ้านในดง

ลุงกบเป็นเหรียญเอกและผู้ดูแลการผลิตประปาหมู่บ้าน สมัยที่ยังเป็นเด็ก ต้องหาน้ำจากบ่อมาใส่ตุ่มในบ้าน วิธีชีวิตดำเนินอยู่เช่นนั้น จนกระทั่งปี 2535 ซึ่งแยกตำบลบ้านในดงออกจากมาบปลาเค้าแล้ว ชาวบ้านเริ่มคิดหาทางนำน้ำมาใช้ให้สะดวกสบายขึ้น

“พอแยกตัวออกมา ตอนนั้น **สง่า ทยัม** ขึ้นเป็นกำนัน เขาอยู่ในหมู่ที่ 2 บ้านชายนาคด้วย เลยทำเรื่องขอรกรมโยธามาสำรวจน้ำได้ดิน ดูว่าตรงไหนสามารถเจาะน้ำขึ้นมาทำประปาได้ แล้วทางกรมโยธาเขาก็มาทำให้เลยเราต่อท่อเชื่อมตามบ้านกันเอง บ้านที่ใช้น้ำรุ่นแรกจ่ายคนละ 1,700 บาท เพื่อซื้อมิเตอร์ แต่บ้านที่ปลูกใหม่จ่ายน้อยลง เพราะมีตัวหารมากขึ้นแล้ว” ลุงกบเล่า

ต่อมากำนันสง่าเสียชีวิต ภรรยาของเขาจึงมาทำแทน ตั้งเดิมมีแทงก์ 4 ลูก แต่ต่อมาในปี 2540 กรมอนามัยมาทำให้ใหม่ มีเพิ่มที่กรองด้วย แทงก์ลูกเก่าจึงยกให้โรงเรียนไป

“แทงก์ของกรมอนามัยช่วยขยายการผลิต ทำให้น้ำกระจายไปกว้างมากขึ้น รองรับชาวบ้านหมู่ที่ 2 ทั้งหมู่บ้าน 125 หลังคาเรือน หมู่ที่ 5 อีก 37 หลังคาเรือน หมู่ที่ 1 อีก 6 หลังคาเรือน แต่อันนั้นนับคร่าวๆ นะ เพราะบางที่อย่างคอกไก่ ก็มี 1 มิเตอร์แยกต่างหาก โรงสีก็กมีแยกต่างหาก กิจกรรมพวกนี้ใช้น้ำเยอะ” ลุงกบอธิบาย

การประปาบ้านชายนาคิดค่าน้ำยูนิตละ 3 บาท กระทั่งปี 2558 เพิ่งขึ้นเป็น 5 บาท และยังมีค่าบำรุงมิเตอร์ 5 บาทต่อเดือน เรียกว่าประหยัดสุดๆ โดยลุงกบและคณะกรรมการช่วยกันจดมิเตอร์น้ำทุกวันที่ 1 และเก็บเงินวันที่ 3-10 ของเดือน

นอกจากนี้ ลุงกบยังต้องหมั่นไปดูปั้มน้ำแล้วยามที่ต้องซ่อมบำรุง ทางคณะกรรมการจะจ้างชาวบ้านมาช่วยงาน และจ่ายค่าแรงตามสมควร



“เท่าที่ผ่านมายังไม่เคยมีปัญหาบ่อน้ำ
แห้ง แม้แต่ช่วงที่แล้งจัดๆ อย่างเดือนเมษายน
ที่ผ่านมา ปัญหาเดียวที่เราเจอคือไฟตก
ถาดตกบ่อยๆ มอเตอร์มันจะเสียง่าย แล้วก็ช่วง
หลังหลาหมู่บ้านมีแทงก์ของตัวเองแล้ว”
ลุงกบว่า

ฉันถามลุงกบต่ออีกว่า น้ำประปาที่ผลิต
สามารถดื่มได้ไหม ลุงกบว่าบางบ้านก็ดื่มกัน
บางบ้านก็ลังเลน้ำถึง แต่ส่วนตัวลุงกบนั้น ลุงกบ
ยังดื่มน้ำฝน...



นงุส อยู่ฉิม



วัฒนธรรม

Culture



ตำบลบ้านในดงไม่ได้หยุดนิ่ง
วัฒนธรรมเรียวอันลือชื่อของเมืองเพชร
จึงไม่ปรากฏที่นี่ กระนั้นพวกเขายังมีสมบัติ
ทางวัฒนธรรมชิ้นหนึ่งที่รอพื้นดินสู่ถิ่น...



กลองยาว





ธนวรรณ อภัยพงศ์

ฉันเดินทางสู่โรงเรียนบ้านในดง ที่นั่นจะไปพบกับเด็กๆ กลไกสำคัญที่ทำให้ศิลปะพื้นฐานอย่างกลองยาว กลับมามีชีวิตอีกครั้ง โดยมี ส้อย บัวงาม หรือครูส้ม ครูผู้ดูแลชมรมกลองยาว รอต้อนรับอยู่แล้ว

ครูส้มพาฉันไปพบ **ธนวรรณ อภัยพงศ์** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านในดงที่ห้องทำงานฉันนั่งลงที่ชุดรับแขก

อย่างที่รู้กันแล้ว โรงเรียนบ้านในดงเป็นโรงเรียนเพียงแห่งเดียวในตำบล เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่นี้มีนักเรียน 189 คน ครู 6 คน และครูอัตราจ้างอีก 2 คน

ครูส้มเล่าว่าสมัยก่อน ชาวบ้านนิยมเล่นกลองยาวในงานบวชและงานมงคลรื่นเริง แต่กาลเวลาก็พาการละเล่นสูญหายไป จนวันหนึ่ง อบต.บ้านในดงมีความคิดฟื้นฟูศิลปะการแสดงนี้ขึ้น จึงจ้างครูมาสอนพิเศษให้กับเด็กนักเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ โดยใช้ทำการ อบต.เป็นจุดนัดพบ

“ครั้งนั้นเด็กต้องออกจากบ้าน เป็นกิจกรรมนอก ผู้ปกครองเลยไม่ค่อยสนใจทางโรงเรียนเลยคิดว่า น่าจะดึงเข้ามาทำในโรงเรียน โดยเปิดเป็นชมรมกลองยาวขึ้น” ครูส้มว่า

รุ่นแรกมีเด็กเข้าร่วมฝึกด้วยกัน 30 คน เริ่มเรียนตั้งแต่จังหวะต่างๆ พอเริ่มเป็น จึงสอนเพลงและสอนท่าทางประกอบ

“พอพวกเขาแสดงได้ อบต.เห็นก็เชิญไปเล่นต้อนรับแขกหรือที่มาเยี่ยมชมตำบล และยังคงสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูเข้ามาฝึกสอนให้อย่างต่อเนื่อง” ผอ.ธนวรรณ พูดขึ้นบ้าง

เด็กที่เรียนกลองยาว เป็นเด็กโต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ในวันพฤหัสบดี ตั้งแต่บ่ายสองโมงครึ่งถึงสี่โมงเย็น

ทุกวันนี้มีเด็กจำนวนมากสนใจติกลองยาวเฉลี่ยปีหนึ่ง 40-50 คน แต่อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับการฝึก จึงต้องคัดเลือกเด็กที่มีพื้นฐานดี มาเป็นตัวเลือกหลัก

ครูส้มว่าความยากง่ายของกลองยาวอยู่ที่การกำหนดจังหวะ ในวงต้องมีกลองนำ 1 คน คอยกำหนดจังหวะซ้ำเร็ว กำหนดเวลาและคอยเปลี่ยนจังหวะ

“ถ้าดูจะเหมือนง่าย แต่จริงๆ มันยากนะ เราชิมจังหวะสามบ่อ สองบ่อ ปี่เป็ง เอาไปใช้กับเพลงได้ เด็กชอบลูกแพรวไหมไทย เป็นเพลงหมอลำสนุกสนาน” ครูส้มว่า

เห็นอย่างนี้ เด็กๆ โรงเรียนบ้านในดงได้รับเชิญไปแสดงบ่อยครั้ง บางงานเจ้าภาพใส่ซองมา ทางโรงเรียนก็ยกให้เด็ก เพราะถือเป็นริ้วแรงและความสามารถของพวกเขา



พูดถึงเรื่องศิลปะแขนงนี้แล้ว น่าเสียดายอยู่อย่างหนึ่ง เมื่อก่อนที่นี้มีดนตรีไทยด้วย แต่ครูที่สอนเสียชีวิต ตอนนี้ทางโรงเรียนกำลังหาครูมาสอน

“คนเล่นเป็นกับถ่ายทอดได้ด้วยนี่หายากมาก ทางเราก็คพยายามค้นหาอยู่ เพราะเครื่องดนตรีก็มีพร้อม ทั้งระนาด พ้อง จะเข้ ปี่พาทย์ ขลุ่ย ซอ เด็กบางคนก็เล่นได้ ไปออกงานได้ แต่ถ้ามีคนมาช่วยเพิ่มทักษะให้ก็จะดีกว่ามาก” ผอ.ธนวรรณว่า

ฉันขอให้ครูส้อมช่วยจัดทัพเด็กมาแสดงกลองยาวให้ดูเป็นขวัญตาหน่อย เพียง 5 นาที เด็กๆ ทายอดกันมายืนหน้าอาคาร ตั้งแถวพร้อมเครื่องดนตรี ทั้งกลองยาวตัวเอก และเครื่องประกอบจังหวะอื่นๆ เวลานั้นครูส้อมไม่ลืมที่จะเรียก ‘ชายร่า’ ออกมา

แล้วฉันก็ยืนดูศิลปะการแสดงกลองยาวของเด็กๆ จนจบ แม้สีหน้าแต่ละคนจะดูประหม่ายามฉันทักถ้อยถ้อย แต่ฝีมือของพวกเขาไม่ได้ประหม่าตามเลย เช่นเดียวกับคนร่าที่โชว์สเตปออกมอย่างเต็มที่...

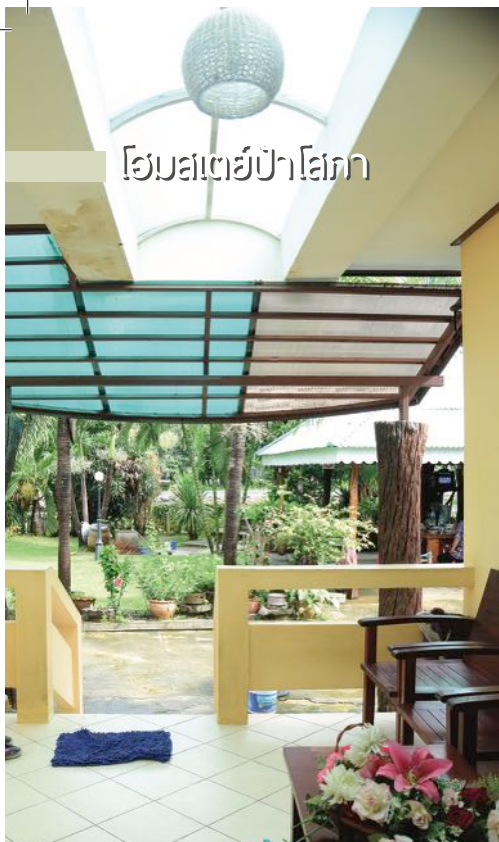
พักผ่อนหย่อนกาย

Homestay



เป็นธรรมเนียมของฉันไปแล้ว ยามเย็น
ชุมชนคราใดต้องนอนที่บ้านของชาวบ้าน
เรียกแบบโก้เทหน่อยก็ 'โฮมสเตย์' ไปอยู่กับ
พวกเขา กินข้าวแบบพวกเขา นับเป็นเสน่ห์
ที่หาไม่ได้จากโรงแรม ทุกอย่างไม่ได้ถูก
กลั่นกรองเพื่อสร้างความประทับใจ และ
ทุกสิ่งอย่างเป็นเช่นนี้ และจะเป็นแบบนี้
เรียบง่ายแต่เต็มอิมไปด้วยวิถีชีวิต...





โฮมสเตย์ป่าไธกา



ออกจาก อบต.บ้านในดง เลี้ยวขวาเข้าสู่หมู่บ้าน ตรงมาตามทางไม้ไกล ทะลุเข้าสู่ถนนเลียบคันคลอง สาย 2 เพื่อมุ่งไปยังบ้านของ **ไธกา ประสมศรี** ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 5 บ้านในดง เป็นบ้านที่ฉันมาพักอาศัยด้วย

รถเข้าเทียบที่หน้าประตู เจ้าตูบสามตัวมารอรับแขกที่หน้าบ้าน หน้าตาดูเป็นมิตรเสียงของพวกมันทำให้เจ้าของล่วงรู้ถึงการมาของพวกเรา ป้าไธการับเดินออกมาต้อนรับพร้อมกับเอ็ดทั้งสาม โทษฐานที่คึกเกินไปเหตุทำให้ฉันรู้ว่าเจ้าตัวสีขวามีชื่อว่าเต้าหู้ ตัวสีน้ำตาลมีชื่อว่าเบอร์ดี และสีน้ำตาลตัวใหญ่

มีชื่อว่าลอดช่อง ซึ่งดูจากท่าทีของมันแล้วฉันรู้ได้ทันทีว่าอยู่ที่นี้คงจะไม่เหงา

ป้าไธกาบอกว่า แต่ก่อนนี้เคยเปิดบ้านให้นักเรียนนายร้อยมาอยู่ ตอนนั้นพักกันนานถึง 15 วัน นักเรียนนายร้อยกลุ่มนั้นกินอยู่ที่บ้านเหมือนเป็นครอบครัว ข้ายังตามไปไ้ไปนากับป้าไธกาด้วย

พอต่อมาทาง อบต.บ้านในดงเข้าร่วมโครงการสุขภาพของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ เลยตอบรับเข้าร่วมทันที และยังทำหน้าที่เป็นประธานโฮมสเตย์ของตำบลไปด้วย



บ้านของป้าโสภะเป็นบ้านชั้นเดียว ยกพื้นสูงตามประสาบ้านในภาคกลาง ภายในกว้างขวาง ด้านซ้ายมือเป็นห้องพักสามห้อง และห้องน้ำซึ่งกว้างขวางสะอาดสะอ้าน ด้านขวาเป็นโถงนั่งเล่น กว้างขวางเช่นกัน โดยปกติป้าจะมีห้องไว้รับแขกสองห้อง ห้องใหญ่มีเครื่องปรับอากาศ และห้องเล็กเป็นห้องพัสดุ อีกห้องเป็นห้องของป้าโสภะ กับคุณลุง แต่ถ้า อบรม.ร้องขอให้รับแขกเพิ่ม ป้าโสภะจะสละห้องของตัวเองให้

อาหารการกินของที่นี่เรียบง่าย แขกอยากกินอะไร ป้าโสภะจะทำให้ ทั้งผัดผัก

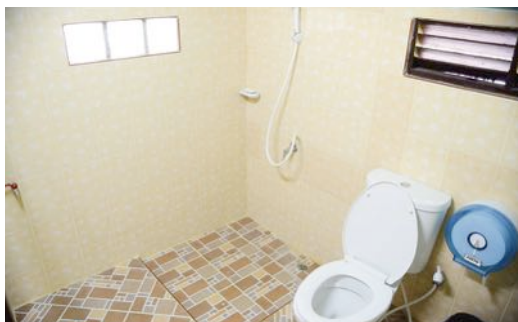
ผัดพริกแกง น้ำพริก แกงจืด กับอีกสารพัด แล้วแต่จะต้องการ

“แขกส่วนใหญ่ที่มามักจะเกรงใจ กินอะไรก็ได้” ป้าโสภะว่าเช่นนั้น

ที่นี่คิดค่าบริการ 350 บาทต่อหัว มีอาหารเช้าอาหารเย็นรวมอยู่ในนี้ แต่ถ้าหากต้องการแค่เช้าไม่รวมมื้อเย็น ราคาปรับลดลง 50 บาท เป็นธรรมกับผู้บริโภค

เรียกว่าอยู่ที่นี่กินอิ่มนอนอุ่น ฉะนั้นยังสังเกตเลยว่า อาหารที่ป้าโสภะทำ รวมถึงขนมหวาน ผลไม้ รวมๆ กันแล้วชวนให้สงสัยว่าคุ้มเงินที่ได้ไหมนะ เพราะจัดมาต้อนรับมากเหลือเกิน...

โฮมสเตย์สุภาพร





จาก อบต.บ้านในดง ตรงปากซอยที่ติดกับถนนเลียบคันคลอง สาย 2 จะเห็นบ้านหลังซ้ายมือ ไม่มีรั้วหน้าบ้าน ที่นี่เป็นโฮมสเตย์อีกหลัง บ้านหลังนี้เป็นของ **สุภาพร ประสมศรี** นามสกุลเดียวกับป่าโสภา อย่างที่บอกด้วยตำบลบ้านในดงยกหมู่บ้านในดงของตำบลมาบปลาเค้ามาตั้งใหม่ ทำให้คนที่นี้ส่วนใหญ่เป็นญาติกัน

เจ้าบ้านบอกกับฉันว่า อบต.บ้านในดงชักชวนให้ดัดแปลงบ้านเป็นโฮมสเตย์ แรกเริ่มก็ไม่ได้ตอบรับ แต่เมื่อเห็นบ้านมีห้องว่างเลยเปลี่ยนใจ ปรับปรุงส่วนรับแขกเสียใหม่

“แฟนที่เขาไปทำงานทางใต้ ไม่ค่อยอยู่บ้าน” สุภาพรวา

ที่นี่เหมือนเป็นบ้านสองหลัง มีเรือนซ้ายและขวา มีห้องพักทางเรือนซ้ายหนึ่งห้อง มีเตียงถึงสี่เตียง พร้อมเครื่องปรับอากาศ และเรือนขวาอีกหนึ่งห้อง เป็นห้องพัสดุ

อาหารการกินของที่นี้เน้นเมนูตามใจแขกที่มาพัก เน้นของพื้นบ้าน เรียบง่ายตามวิถีชาวบ้าน

“แต่คนที่นี้กินข้าวเก่ากัน ไม่ได้กินข้าวหอมมะลิเหมือนทางภาคเหนือภาคอีสาน ข้าวของเราเม็ดจะหยาบ และเนื้อแข็ง”

ฉันพูดคุยกัยเพะเหรี่ยงนอกจากเรื่องทำโฮมสเตย์ จึงรู้ว่าสุภาพรปลูกกล้วย ทำนาข้าวแล้วเวลาวางยังรับผิดชอบให้เด็กๆ ด้วย แล้วถ้าจำกันได้ เธอยังเป็นสมาชิกกลุ่มลีลาด้วย...

อาหารการกิน

Where to eat

มาอยู่ที่นี่หลายวัน นอกจากอาหารที่ไฮมสเดย์แล้ว ก็ยังได้กินข้างนอกในมือกลางวัน แต่ละร้านค่อนข้างเรียบง่าย เพราะที่นี่เป็นเพียงตำบลเล็กๆ กระนั้นก็ยังมีส่วนที่ในแบบฉบับของตัวเอง ฉันจึงไม่รีรอที่จะหยิบยกมาเล่าไว้ เพื่อใครผ่านมาแล้วสนใจจะได้ไปกันถูก...







ร้านปรางปรุงเป็นร้านส้มตำที่เพิ่งเปิดได้
ราวครึ่งปี ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านในดง
มี **ทิမ်พร สว่างอารมณ์** เป็นเจ้าของร้าน

ตัวร้านใช้พื้นที่หน้าบ้าน ดัดแปลงทำเป็น
ตัวร้าน ทำให้ใครผ่านไปมาสังเกตเห็นได้
ถนัดถนี้ ทิမ်พรตั้งชื่อร้านปรางปรุง แต่ยังไม่
ได้แปลงป้ายให้เป็นกิจจะลักษณะ ฉะนั้นได้ยิน
ลูกค้าแถวนี้เรียกชื่อ 'ทิမ်พร' อย่างสนิทสนม

แต่เดิมนั้นทิမ်พรทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ
แต่ตัดสินใจกลับมาอยู่บ้านเพื่อดูแลแม่ จึง
คิดหางานทำที่บ้าน สบโอกาสมีพื้นที่กับมี
ความชอบด้านอาหารอีสานเป็นทุนเดิม จึง
เปิดร้านอาหารอีสานขึ้นมา

เมนูเด่นของที่นี่มีตำข้าวโพด ยำขนมจีน
ตำปูปลาร้า ตำผักหวาน (ตามฤดูกาล) น้ำตก
หมู นอกจากนี้ยังมีเมนูพิเศษในบางวันด้วย



ทิမ်พร สว่างอารมณ์

ร้านปรางปรุงเปิดให้บริการทุกวันยกเว้น
วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 11.00-21.00 น. โดย
วันศุกร์ที่หยุดไปนั้น ก็มีได้หนีหายไปไหน
ยังทำขนมวางขายหน้าบ้าน เมนูมีทั้งขนมตาล
ข้าวต้มมัด ข้าวเหนียวทุเรียน

ว่าแล้วทิမ်พรก็จัดเมนูแนะนำมาให้
ลองชิม โดยเฉพาะตำข้าวโพด กับยำขนมจีน
นั้น บอกเลยว่า "แซบลิ้ม!"...



ก๋วยเตี๋ยวโบราณป่าเพ็ญ



วันเพ็ญ หมู่ค่วย



ร้านก๋วยเตี๋ยวโบราณป่าเพ็ญตั้งอยู่
อีกฝั่งหนึ่งของโฮมสเตย์ป่าโสภะ บริเวณใต้ต้น
ก้ามปูใหญ่ที่คนแถวนี้คุ้นชิน ถนนเลียบบ
คันคลองสาย 2 แบ่งเขตให้ร้านนี้ตั้งอยู่ใน
หมู่ที่ 2 บ้านชายนา

ร้านนี้เป็นของ วันเพ็ญ หมู่ค่วย หรือ
ป่าเพ็ญ ที่เปิดร้านก๋วยเตี๋ยว ณ ที่แห่งนี
มานานกว่า 20 ปี โดยทำร่วมกับสามี

“ขายมานานจนลูกเรียนจบหมดแล้ว”
ป่าเพ็ญว่า

ก๋วยเตี๋ยวของร้านนี้เป็นก๋วยเตี๋ยวหมู
สูตรโบราณ โดดเด่นด้วยน้ำซุ๊ปที่เคี่ยวจาก

กระดูกหมู หอมหวานกลมกล่อม ใส่หมูแดง
เครื่องใน และลูกชิ้น มีทั้งเย็นตาโฟ ต้มยำ และ
ก๋วยเตี๋ยวแห้งที่สูตรของที่นี่จะใส่ถั่วและ
น้ำตาล ขายในสนนราคาชามละ 30 บาท
พร้อมกับเมนูอาหารตามสั่ง และส้มตำ

ป่าเพ็ญว่าลูกค้าส่วนใหญ่อุดหนุนกัน
มาเนิ่นนาน นับเป็นขาประจำทั้งนั้น คุ้นชินกับ
รสชาติที่นี่

ภายใต้บรรยากาศสบายๆ บนโต๊ะหิน
ฉันทั่งก๋วยเตี๋ยวแห้งมาลงชิม นั่นแหละฉันถึง
ได้รู้ว่าทำไมใครต่อใครพากันมากินที่ร้านนี้...



ร้านตามสั่ง หน้า อบต.





เพ็ญวิไล อ่วมอ่ำ



ร้านนี้เป็นของ เพ็ญวิไล อ่วมอ่ำ หรือ พี่ตัง ตั้งอยู่หน้าที่ทำกร อบต.บ้านในดง เป็นร้านตามสั่งอีกร้านที่ชาว อบต.ผากทองไว้ร้านนี้มีอาหารสารพัดอย่าง ตั้งแต่ ก๋วยเตี๋ยวหมูน้ำแดง-น้ำใส ผัดเผ็ดกบ แกงเขียวหวาน แกงไก่บ้าน ต้มยำ ต้มแซบ ราดหน้า เย็นตาโฟ สุกี้ ผัดซีอิ้ว ข้าวมันไก่

มียันกระทั่งส้มตำ ลาบ น้ำตก และสารพัดยำ ฉ้นลองสั่งก๋วยเตี๋ยวหมูน้ำแดง และยำ ไวโวทะเล อย่างละหนึ่งจาน แบ่งกับน้องที่มาด้วยกัน รสชาติയാจัดจ้านสมศักดิ์ศรี ขณะที่ ก๋วยเตี๋ยวหมูน้ำแดงก็กลมกล่อมดี

“อย่างน้อยมาบ้านในดงก็อิ่มดี” ฉ้นว่า...

บ่ส่งท้าย

Say goodbye





แล้วฉันก็เดินทางมาถึงฉากสุดท้ายที่
ตำบลบ้านในดง นอกจากของฝากเต็มไม้เต็มมือ
แล้ว ที่ลืมไม่ได้คือเพื่อนใหม่ มีทั้งที่อยู่ในรุ่น
ราวคราวเดียวกัน และมีทั้งที่แก่รุ่นกว่ามาก
แต่อย่างไรเสีย ทุกคนล้วนคือเพื่อน

ฉันรู้ว่าประตูแห่งบ้านในดงเปิดต้อนรับ
ฉันเสมอ ในยามที่ผ่านไปอย่างตั้งใจ หรือ
ต่อให้เป็นความบังเอิญนำพาก็ตามที่ ฉันได้
รับคำเชื้อเชิญไว้ล่วงหน้า และหวังว่าในอนาคต
อันใกล้จะได้กลับมาเยือนที่แห่งนี้อีกครั้ง

เรื่องราวที่ฉันเรียนรู้ในคราวนี้ เชื่อว่าเมื่อ
มองกลับมา มันคงเป็นประสบการณ์ชั้นยอด
ให้กับชีวิตได้ไม่มากก็น้อย ขณะที่ในอนาคต
ฉันเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่าเรื่องราวเหล่านี้จะได้รับการ
ต่อยอดขึ้นไปอีก เกิดก่อเป็นมิติใหม่ๆ
ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และลงตัวมากขึ้น

รถยนต์จอดเทียบหน้าบ้านพักเพื่อให้ฉัน
เข้าไปจัดแจงเก็บกระเป๋า ก่อนร่ำลาเพื่อนใหม่
ที่ได้พบ อีกเรื่องหนึ่งที่ฉันต้องสารภาพ เป็น
ตอนขากลับนี่เองที่ฉันได้สังเกตเห็นภูเขา
ลูกนั้นเต็มตา และสอบถามจนได้ความว่า
นั่นคือ 'เขากระจิ๋ว' ยามได้เห็นมันชดใกล้จึง
รู้ว่ามันสูงใหญ่ คงเหมือนกับเรื่องราวของ
บ้านในดง ที่ถ้าฉันไม่ได้เข้ามาสัมผัส ก็คงไม่รู้
ว่ามีเรื่องราวเล็กๆ ที่มีพลังแห่งการสร้างสรรค์
อยู่ ท่ามกลางโลกที่ดำเนินไปอยู่ทุกขณะ

ไม่นานรถเคลื่อนผ่านเขากระจิ๋วจนมัน
หายลับตาไป นั่นเป็นฉากสุดท้าย แต่เชื่อว่าคง
ไม่ใช่ท้ายสุดหรอก จนกว่าจะได้พบกันใหม่
ก็เท่านั้น...



ที่อยู่สำหรับติดต่อ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านในดง

62/1 หมู่ 2 ตำบลบ้านในดง อำเภอยะยา

จังหวัดเพชรบุรี 76130 โทร.032-452-258

<http://www.facebook.com/tambon.bannaidong.1>

